BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
1
31-A
35

Google

—A– 4 —

2. ... 1, 2, 3 ... 6, 7, 8, 9, 10

3. ... 11, 12, 13, 14, 15,

8. ... 16, 17, 21, 22, 23, 24

... 25, 26, 27, 28, 29, 30

... 30

58 ...

... 68 ... 110 60?

... 70 ...

... 72 ...

... 79 ... 82?

... 91?

109?

... 110 ...

CATVLLI VERONENSIS LIBER

R. ELLIS

Digitized by Google

Digitized by Google

CATVLLI VERONENSIS LIBER

RECOGNOVIT

R. ELLIS

COLLEGII TRINITATIS APVD OXONIENSES SOCIVS

Londini

APVD

MACMILLAN ET SOC.

A. MDCCCLXVI

Digitized by Google

OXONII:

EXCVDEBANT T. COMBE, M.A., E. PICKARD HALL, ET H. LATHAM, M.A.

ACADEMIAE TYPOGRAPHI.

Digitized by Google

Editionem CATVLLI maiorem, quam diu iam in manibus habeo, breui tempore spero a typographeo Academico prodituram esse.

Digitized by Google

PRAEFATIO

CATVLLI C. XXX ratione quadam arithmetica diuidendum esse primus, ni fallor, Anglus in Ephem. Class. IV. 297, XV. 107, perspexit, idemque postea Lachmannus qui in editione priore Catulli anni 1829 in tres strophas quaternorum uersuum, mox in Bergkii et Caesaris Diar. Antiq. 1845 p. 492 in sex strophas binorum id descripsit. Eodem loco docuit singulas strophas Epithalamii *Collis o Heliconiei* ex systematis duobus priore uersuum ternorum, posteriore binorum constare. Mox Handius in Programmate Ienae anno 1848 edito C. LV in tres partes distribuit, hac lege ut bini uersus stropham efficerent, quorum uersuum prior spondaeum in secunda sede poneret, posterior dactylum. Tum totum C. LXI ad numeros retulit et hac ratione descripsit Pleitnerus in libello quo hoc carmen et LXII tractauit. Nuperrime uero Ribbeckius in Diario Heluetico, collatis Theognidis nonnullis et aliorum carminibus, *συμμετρίαν* quandam non modo in Catullo sed etiam in Propertio ac Tibullo dominari demonstrauit. Itaque ad hanc rationem reuocauit Catulli C. V, VIII, XXXVI, XLV, LXI, LXII, LXXII, LXXVI, LXXXVII + LXXV, XCIX.

Etiam in nonnullis locis carminis LXIV numerorum praesertim 2, 3 certam quandam consecutionem ponit; nam in uu. 19—21, 63—65, 154—156, 117—119, 121—123, 256—259 numerum ternarium constanter inueniri; locum de Ariadna *κατὰ δυὸ* et *κατὰ τρεῖς* compositum esse, ut

52—67 = 3.3.2 = 3.3.2
86—93 = 3.2.3
94—102 = 3 × 3;

κατὰ δυὸ quidem ibi maxime, ubi Ariadna maritum quaerat ac deploret, 178—187, 198—201; κατὰ τρεῖς ubi Eumenidas precetur ut sibi adsint ulturae. (192—197.) Denique hanc συμμετρίαν nusquam magis reperiri censet quam in epigrammatis, praesertim octo uersuum.

Haec mihi consideranti uenit in mentem potuisse Catullum in omni libello ἀριθμητικὴν quandam respicere. Quod enim in c. XLV tam clare demonstrauit Ribbeckius, non minus in alia carmina cadebat, ut in c. XXIX et c. XLII. Hanc igitur operam dedi ut si possem exquirerem; ut puto feliciter. Neque id solum in breuioribus poematis uideor repperisse, sed etiam in longioribus, dico Epithalamia, Attin, Nuptias Pelei et Thetidis, Comam Beronices, epistulam denique ad Mallium. Rem ut exemplo illustrem, Attin respiciamus. In hoc poemate 7 sunt partes 1—11, 12—26, 27—49, 50—73, 74—77, 78—83, 84—93. Harum altera quarta sexta ceteris inclusae, carminum nomen uel potius lyricorum proprie sibi uindicant. Altera (12—26) constat ex 15 uersibus, quorum sex primi stropham, sex ultimi antistropham efficiunt; tres interpositi caput ac uim carminis in se colligunt. Quarta (50—73) habet uersus 24, qui duas strophas, duas antistrophas faciunt senorum utramque uersuum. Harum priores stropha et antistropha in binas partes ternorum uersuum rursus se scindunt; posteriores in ternas uersuum 231. Sexta pars duas strophas efficit ternorum uersuum. Ne reliquae quidem partes, dico primam, tertiam, quintam, septimam, suo carent ordine numerorum. Nam in 1—11 numeri hi sunt 32, 132 (5, 6): in 27—49, $\widetilde{13}\ \widetilde{31}$ 22, 32, 42 (44, 456): in 74—77 22: in 84—93 3 2 + 2 3.

At enim Attis ut qui summa cura politus elaboratusque sit, leges certas merito habet, quas frustra in carminibus quaesiueris minoris elegantiae. Esto. Sed unde fit ut Comam Beronices non minus facile diuiseris? Numeros enim habet hos 14 12 12 12 14 14 + 16. Idem me credo repperisse in Callimachi Λούτροις Παλλάδος quae sola ex Callimacheis exstat elegia similis huic a Catullo expressae. Nam in Λούτροις Παλλάδος hae sunt partes

12 10 10 10 12 10 10 10 12 10 12 12 12.

Difficilior quaestio in Epistula ad Mallium; exciderunt enim aliquot certe uersus, fortasse etiam multi. Sed in uu. 1—40, qui quodammodo a ceteris separantur, numeri sunt 14, 12, 14; unde eos etiam in reliqua parte carminis ualuisse censeo.

Pergamus ad Nuptias Pelei et Thetidis. Huius uu. 132—201, 215—237 orationes sunt; 323—381 carmen Parcarum. 132—201 in duas strophas, duas antistrophas diuiduntur; quibus additur epodos. Priores stropha et antistropha undenos uersus, posteriores septemdenos, epodos quatuordecim habet: quae partes rursus scinduntur hoc modo

{ 132—142 = 434 (7, 4)
{ 143—153 = 2432 (6, 5)
{ 154—170 = 467
{ 171—187 = 674
188—201 = 464

215—237 habet uersus uiginti tres; horum 10 stropham, 10 antistropham efficiunt; interpositi tres summam orationis in se trahunt. Rursus stropha diuiditur hoc modo 3322, antistropha 3232.

Carmen Parcarum hos habet numeros, qui inter se respondent *κατὰ χιασμόν*.

5 6 4 55555 4 6 4 33 (10)

Hic qui primus numerus est 5, duplicatur in fine; initio

enim carminis de Peleo uno oratio est; in fine, de Peleo et Thetide. Ex uno duo.

Etiam ceteris partibus huius ἐπυλλίου non deest sua ἀριθμητική. Nam

1—49 = 11 10 9 7 543
50—131 = 10 88 10 8 11 11 88
202—214 238—264 = 13 13 + 14
265—322 = 13 16 13 16
382—408 = 53, 43, 24, 42

Hi numeri rursus ita se scindunt.

1—49 32231 (344)
2233
333
313
131
22
3

50—131 2332
332
323
442 (? 22222)
323
32222
23222
233
2222

202—214—238—264
32323 + 323222
32332

265—322
223222
2323222
223222
224323 (? 2213323)

Digitized by Google

Haec ne falso mihi finxisse iudicarer, hymnos Callimachi et heroica Theocriti carmina quaesiui an aliquid exhiberent huiusmodi. Itaque Callimachi Hymnus ad Iouem hos habet numeros

14 13 14 13 11 10 876 (27 27 21 21)

Hymnus ad Cereris Calathum hos

Prooem. Epodos

2465 77 11 11 10 10 10 10 11 11 22 4 22 65

Theocriti Hylas hos

9

456 333 11 10 9 11 10

Encomium Ptolemaei hos

Prooem.

444 3 + 666 2 + 987656 97, 94, 96, 95.

Fusus hos

Prooem.

4 777

nec dubito in ceteris horum carminibus eandem *συμμετρίαν* reperiri posse, quamuis in multis uix discernatur.

Adieci quae in textu carminum aut ipse emendaui aut ab aliis accepi.

II. 8. Codices *Credo ut cum grauis acquiescet ardor.* Scripsi *et cum grauis acquiescit ardor*, hoc sensu: cum desiderio meo libet nescio quid iocari siue ut dolorem suum soletur, siue quum amoris ardor iam acquiescit.

Post u. 10 lacunam indicaui.

III. 16. Codices *Bonum factum male bonus ille passer*, quod Itali mutarunt in *O factum male,—O miselle passer.* Quod dedi propius ad codices accedit. Archetypus uidetur habuisse *Ve factum male Vemiselle passer*, mox *Vemiselle* corrupto in *Vonusille* prius *Ve* in *bonum* mutauerunt.

Digitized by Google

VI. 8. *Fragrans* uulgo, *flagrans* codices, *flagrantem* LXVIII, 144. Catulli tempore nondum usurpabant *fragrare*, neque id apud Plautum Terentium Ennium Lucilium Comicorum et Tragicorum fragmenta Lucretium, Ciceronem (quantum scio), Caesarem Salustium Corn. Nepotem inuenitur.

Sertisque codex Datanus, quod retinui. Nam ut hic *que* cum primo pede, sic in u. 9 *puluinusque* cum secundo, in u. 10 *tremulique* cum tertio, in u. 11 *inambulatioque* cum ultimo coniungitur, quo quasi ascensus fit in rhythmo, a u. 8 ad u. 11.

12. Codices *Nam in* (uel *ni*) *ista preualet nihil tacere.* Quod dedi coniecit Hauptius.

VIII. Hoc carmen Ribbeckius sic ordinauit.

1—2	3—5	6—8	9—11	12—14	15—19
	stropha	antistr.	stropha	antistr.	

ut duas contineat strophas, duas antistrophas, trium quamque uersuum; prioris autem strophae primus uersus sit *Fulsere quondam candidi tibi soles;* ultimus antistrophae *Fulsere uere candidi tibi soles:* alterius strophae finis sit *Sed obstinata mente perfer obdura*, initium antistrophae *Vale puella iam Catullus obdurat.* Sed non satis sic respondet prior pars carminis posteriori; illa enim duos uersus habet (1—2) a ceteris disiunctos, haec quinque (15—19), et hos non per 32 diuisos, sed per 41. Mihi carmen ex tribus partibus constare uidetur 1—8, 9—11, 12—19. Harum prima ac tertia in omnibus respondent: nam in utraque duos uersus qui per se stant stropha atque antistropha sequuntur. Media pars (9—11) caput ac uim carminis in se colligit.

XI. 11. Codices *horribiles* uel *horribilesque ultimosque.* Scripsi *horribilem insulam.* Quum scriptum esset *horribilē*

Digitized by Google

īsulā ultimosque, *ulā* autem excidisset propter insequentes literas *ul*, supererat *horribileis*, quod postea in *horribiles* corruptum.

XII. 14. Codices *exhibere: ex Hiberis* uulgo: *ex Hibereis* Lachmannus. Ἴβήρ, ῆρος fluuius constanter Graecis dicitur.

XVI. 8, 9. *sint*, *possunt* codices sinceri. Similiter indicatiuus iungitur coniunctiuo apud Persium III. 73 *Neque inuideas quod multa fidelia* putet .... *Maenaque quod prima nondum* defecerit *orca*, Iuuenalem XI. 130 *Ergo superbum Conuiuam caueo qui me sibi* comparet *et res* Despicit *exiguas*. Ib. 26 *Illum ego iure Despiciam qui* scit *quanto sublimior Atlas Omnibus in Lybia sit montibus*, *hic tamen idem* Ignoret.

XXI. 11. Me Me codices, ex the llit (me llit[us]) corruptum.

XXII. 8. *Detecta* codices. *Directa* uulgo. *Derecta* scripsi quae forma saepius apud Caesarem et Vergilium inuenitur.

13. *tristius* codices h. e. amarius. Vulgo *tritius*.

XXV. 5. Codices *cum diua mulier aues* (*aries alies*); scripsi *Cum diua muta gauias*, hac significatione;—cum diua praesul silentii (sic Angeronam dicebant, eandemque θεὸν εὐβουλίας καὶ καιρῶν, Gloss. Philoxeni) gauias h. e. stultos (κέπφους) oscitantes uel incautos ostendit.

XXIX. 15. *Alit* codices h. e. aliut, ut apud Plautum. Vulgo *alid*.

20. Codices *Nunc Galliae timet et Britanniae*. Scripsi *Neque una Gallia aut timent Britanniae*, h. e. Non Galliae tantum ac Britanniae Mamurram timent; nihil est enim quod non heluatus sit, patrimonia, praedam Ponticam Hiberamque. H. A. I. Munro coniecit *Et huicne Gallia et metet Britannia?*

22. Codices *urbis opulentissime*. Scripsi *urbis o pudet meae*.

XXX. 3. Indicaui lacunam. Nam ante uersum 4 *Nec*

facta impia κ.τ.λ. praecessisse *nec* uel *non* uidetur; carmen autem quum κατὰ δύο scriptum sit, non minus duos uersus excidisse censeo; alioquin turbaretur ratio numerorum.

6. *dico* codices, quod in *dice* mutaui. Charis. 349. 23 ed. Keil, 256. 18, 563. 20. Palaem. Art. Gram. 1382 P. *Dice* legitur apud Naeuium fr. XI (Ribbeck.) Plautum Curc. I. 2. 43, Bacch. IV. 4. 65; Capt. II. 2. 109, Merc. I. 2. 47, Poen. V. 4. 60, Rud. I. 2. 36 *dicedum* Rud. IV. 4. 112; et sic poeta apud Varronem L. L. VII. 29 *Dice illam pusam*. Vulgo scribunt *dic*.

XXXI. 5. *Thuniam atque Bithunos* olim conieceram, et sic Schwabius. Codices *Thimiam atque Bithinios*.

XXXIX. 9. *te* addidit Spengelius. 17. *es* addidit Conradinus de Allio.

XLI. 8. *aes* Froehlichius. *Et* codices.

XLIV. 7. *expui* Scaliger, *expuli* uulgo. Codices habent *expulsus sim*, h. e. expuI tussim. 21. *legi* Lachmannus. *legit* codices.

XLVIII. 4. *mi unquam* Statius. *nunquam* codices plerique. *unquam* uulgo.

L. 1. 8. *Lucini* codex Datanus, quod seruaui tanquam uestigium antiquioris scripturae.

LIV. Ad hoc carmen refero uersum seruatum a Porphyrione ad Hor. C. I. 16. 23. 'Denique et Catullus cum maledicta minaretur sic ait At non effugies meos iambos.' quamquam ad c. XL referendus uidetur Hauthalio. Eum uersum sextum credo fuisse carminis, septimi autem in fine stetisse eadem uerba quae in ultimo uersu stant, *unice imperator*.

LV. Hoc carmen primus Handius in strophas diuisit hac lege ut singulae strophae duorum essent uersuum, prior autem uersus spondaeum in secunda sede poneret, posterior dactylum. Totum igitur carmen in tres partes

distribuit admissis post u. 13 uersibus decem *Non custos si fingar ille Cretum—Essem te mihi, amice, quaeritando,* qui in codicibus post LVIII. 5 leguntur, ut hic ordo euaderet.

{1—12 = 6 strophae.
{13 + 1ª *Non custos si (ego) fingar* = 1 stropha.

2ª—8ª *Non Ladas ego—medullis* = 7 uersus dactylici intercalares.

9ª 10ª *Et multis langoribus—quaeritando* = 1 stropha.

14—22. *Tanto te in fastu—particeps amoris.*

Hoc ut faceret nec spondaicorum uersuum dactylicorumque turbaretur ordo, *uideo* pro *uidi* scripsit in u. 8, *ego* autem in 1ª post *si* addidit. Idem fecit Leutschius (Nunt. Erud. Gotting. 1855. p. 1989) sed ut reiectis decem uersibus *Non custos—quaeritando* duos suppleret, alterum post u. 13, alterum post u. 22. Schwabius quum duo genera stropharum admisisset, alterum in quo uersus contractus integro antecederet; alterum in quo integer contracto, prius genus in prioribus (1—12), posterius in posterioribus carminis uersibus inueniri ratus est. Itaque hunc ordinem statuit

1—12 = 6 strophae ubi contractus Phalaecius antecedit integro.

13, 14 = 1 stropha duorum contractorum.

1ª—8ª = 8 uersus dactylici.

9ª—10ª = 1 stropha duorum, sed inaequalium.

15—22 = 4 strophae ubi integer phalaecius antecedit contracto. *Dic nobis ubi sis—amoris.*

Harum distributionum nullam probari hinc apparet (1) quod in omnibus mutantur uerba codicum (2) quod ne sic quidem satis respondent strophae. Neque ideo tamen fortuitam credo consecutionem stropharum qualis ab Handio obseruata est. Atqui decem illi uersus *Non custos—quaeritando* necessario ad c. LV referuntur. (1) Bis

enim spondaeum in secunda sede habent (1^a, 9^a) quod in hoc uno carmine fit Catulli (2) Camerii nomen in u. 7 inducitur. Itaque hunc ordinem statuo.

1—6 = 3 strophae in quibus contractum phalaecium sequitur solutus.
7, 8. duo contracti Phalaecii.
9—12 = 2 strophae similes primis (1—6).
13, 14. duo contracti Phalaecii.

1^a, 2^a = 1 stropha similis prioribus.
3^a—8^a = sex phalaecii dactylici.
9^a, 10^a = 1 stropha similis prioribus.

15—22 = 4 strophae, in quibus solutum phalaecium sequitur contractus.

Ita in tres partes digeritur carmen

(A) 14 uersuum
(B) 10 uersuum
(Γ) 8 uersuum

Vnamquamque autem partem uersus terminat eiusmodi, ut in eo pausa fiat sententiae.

9. *Auellent* ipse conieci. Codices *A uel te.*

11. *reducta pectus* ipse conieci. Codices *reduc.*

32. *Sis* codices omnes. Vulgo *uostri sim;* inepte, ut mihi uidetur. Sententia est 'Quamuis nolis mihi pandere tuos amores, ego tamen uolo sis particeps nostri amoris et hac de causa quaero te,' quae uerba sunt Alexandri Guarini, in comment. ad hunc locum.

LX. Pleitnerus hoc carmen in 4 partes distribuit 1—45 = 9 strophas a pueris recitatas; 46—115 = 14 strophas a uirginibus; 116—185 = 14 strophas a pueris; 186—230 = 9 strophas a uirginibus. Hunc Schwabius secutus est. Mihi aliter carmen distribuendum uidetur. Etenim in uniuersum duae totius sunt partes (1) quae ante

domum nuptae canitur (2) quae postea. Sed harum partium unaquaeque in tres se scindit. Nam cum sex strophis fiat Hymenaei laudatio (46—75) eam autem praecedant nouem strophae (1—45), nouem etiam oportet eam sequantur. Sed turbato ordine codicum, supersunt nonnisi septem integrae et fragmenta duarum. Idem in alteram partem uidetur cadere. Nouem enim sunt strophae quum uu. 120—165 *Tollite o pueri faces—Io Hymen Hymenaee*, tum ii qui post uirginem in lectum collocatam ad finem carminis sequuntur (196—240) *Iam licet uenias, marite—Exercete iuuentam*. Interpositi uersus strophas quinque tantum efficiunt. Excidit igitur stropha una, ut puto, ante *Mitte brachiolum teres*.

46. *ancxiis* Hauptius, quod melius foret *ancsiis*, codices habent *amatis* ex *amcſiis* (*amcsiis*) corruptum.

68. *nitier* Auantius. *Vicier* uel *uincier* codices.

LXII. 'Est hoc carmen amoebaeum hac lege ut nulla carminis pars sit quin respondentem sibi habeat aliam partem eodem uersuum numero; singulae partes uno loco excepto (post u. 58) uersu terminabantur intercalari.... Sunt autem concertationis tres strophae cum sua quaeque antistropha (uu. 20—58); praeeunt semper puellae, respondent iuuenes.' Naekius in opusculis, pp. 102, 3, quem secutus sum, nisi quod hic u. 14 *Nec mirum penitus quae tota mente laborant* qui in solo Thuaneo codice legitur, omisit, ego cum Rossbachio uersum in antistropha (59—66) excidisse censeo et quidem post 61, non ut Rossbachius post 59. Stropham et antistropham B, (32—38), singulas octo uersuum facio.

59. *Et* codices, quod retinui. Iuuenes enim postquam uirginum in uniuersum conubia laudarunt (49—58), ad uirginem, quae nunc nubit, conuersi, hanc monent, ne *ipsa* marito repugnet.

Post u. 61 lacunam indicaui, ut par esset antistropha strophae (11—19). Eam hic, potius quam post 59, posui, quum in his uersibus illud Catullus affectasse uideatur, ut ex uocabulis quae in unoquoque uersu sunt, unum aliquod in proximo repeteret. Sic *pugna pugnare* (59, 60) *pater, pater* (60, 61) *parte, pars* (62, 63) *tertia, tertia* (63, 64).

63. Sic Hauptius secundum id quod habet Thuaneus *Tertia patris pars est data tertia matri.* Plerique codices habent *Tertia pars patri data, pars data tertia matri,* et sic Lachmannus.

LXIII. 5. Codices *Deuoluit iletas acuto sibi pondere silices.* Quod dedi coniecit Lachmannus.

74. *citus* addidit Bentleius.

77. *i* addidit Scaliger, *agitet* Lachmannus.

LXIV. 16. *Illa atque alia* codices: *Illa atque haud alia* Bergkius.

31. *optato finitae* codices plerique, quod uulgo in *optatae finito* mutarunt.

37. *Pharsaliam* cum Vossio retinui, siue per synizesin ultimas syllabas coniunxit Catullus, siue *Pharsăliam* corripuit, *Pharsālia* produxit eodem modo quo Callimachus scripsit Καλὰ *μὲν ἠέξευ, καλὰ δ' ἔτραφες, οὐράνιε* Ζεῦ,—H. ad Iouem u. 55. *Pharsalon* Scaliger.

119. *lamentata est* Conington. *leta* codices. *letabatur* Lachmannus.

122. *dulci* addidi ex Ciris u. 206. *Iamque adeo dulci deuinctus lumina somno.*

132. *aris* codices, quod cum Vossio retinui. cf. Apollon. Rhod. 1115. *Αἴθε γὰρ εἴην* Ἀπροφάτως *τότε σοῖσιν ἐφέστιος ἐν μεγάροισιν.* Rhes. 236 *κάμψειε πάλιν* Θυμέλας *οἴκων πατρὸς* Ἰλιάδας.

178, 9. Codices *a gurgite lato Discernens pontum truculen-*

ul. i

tum ubi diuidit aequor, corruptum, ut uidetur, ex *pontum truculentum d. a.*

205. *Quo motu tellus* Heysius. Codices *Quomodo tunc tellus* fortasse ex *Quo m^{o}tū* corruptum.

227. *dicet* codices plerique, quod pro indicet positum habet Vossius. cf. Fest. p. 75. *obscura signet* Conington.

277. *At se* codd. quod non erat immutandum in *Ad se.*

287. *Magnessum* ipse scripsi. Il. II. 756. Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθρήδονος υἱός, Οἳ περὶ Πηνεῖον καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον Ναίεσκον. Steph. Byz. Μαγνησία· ὁ πολίτης Μάγνης, τὸ θηλυκὸν Μάγνησσα. Codices *Minosim* uel *Minossim.*

320. *Haec* codices, quod pro *hae* Catullus uidetur dixisse. *Haec commoditates* dixit Plautus Aul. III. 5, 59, *haec aedes* Most. I. 3, 9, *haec puellae* Terentius Eunuch. III. 5, 34, *haec itiones* Phorm. V. 8, 23 si Donato credimus, *haec minae* Heautontim. IV. 7, 10. *Haec oues* Vergilius Geor. III. 305, *Haec tibi erunt artes* Æ. VI. 852, si credimus Palatino, quanquam *hae* praebent ceteri Ribbeckii codices et ipse Palatinus a m. secunda.

344. *campi* ex Stat. Achill. I. 84—88 suppleui. *Quem tu illic natum Sigeo in puluere, quanta Adspicies uictrix Phrygiarum funera matrum, Cum tuus Aeacides tepido modo sanguine Teucros Vndabit campos, modo crassa exire uetabit Flumina et Hectoreos tardabit funere currus.* Codices *tenen* uel *teuen.*

350. Plerique codices habent *in ciuium;* quod ex *incuruom* ortum uidetur. *In cinerem* Datanus, et editiones pleraeque.

364. *perculsae* codices quos sequor. Vulgo *percussae.*

368. *madescent* codices. Error ex confusis *madeſtent madeſcent* ortus uidetur.

388. *Dum* codices, fortasse ex confusis *clum* (*cvum*) *dum.*

LXV. 12. *tegam* codices, quod uerum esse indicant uu. 13, 14. uolebat Catullus carmina maesta iam ob fratris

mortem facta tegere, h. e. non uulgare sed secum solus meditari, quemadmodum philomela cantum suum ob Ityli mortem sola concinit. Vulgo scribunt *canam*.

LXVI. 25. *te* addidit Vossius.

28. *quod* uel *quo non fortior aut sit alis* codices. *Quod non fortior ausit alis* Lachmannus, h. e. quod non alius ausit, fortior propter hoc te futurus.

44. *Thiae* Bentleius. *Phytie* codices.

50. *ferri stringere* cum Heysio olim conieceram. Plerique codices *ferris fringere*.

55. *abuolat* ipse scripsi. Codices *aduolat*.

59. Codices *Hi dii uen ibi uario ne solum in numine caeli*. Scripsi *Hic iuueni Ismario ne solum in limine caeli*. Iuuenem Ismarium Bacchum dicit. cf. Stat. Silu. I. 2, 224, Ouid. Met. IV. 17, 27, III. 552—6, Fast. III. 773.

82. *Quin* Lachmannus. *Quam* codices.

91. *iusseris* ipse conieci. *uestris* codices. *Siueris* Scaliger.

93. *Sidera cur iterent* codices. *Sidera corruerint* Lachmannus, quod in *Sidera corruerent* mutaui.

LXVII. 12. *Verum 'st ius populi* H. A. I. Munro, unde ipse conieci *Verum 'st os populi 'ianua' Quinte 'facit.'* h. e. sed populi sermo de me est 'janua facit.' Codices habent *Verum istius* uel *isti populi ianua qui te facit*.

27. Codices *Et quaerendus unde*. *Vt* Rossbachius *quaerendum unde unde* Statius. *Vt quaerendum unde unde* ipse conieci, et sic Girardus in Indice Schol. Halensi 1863, 4.

32. *suppositum* codices.

37. *Quid? tu isthaec, ianua, nosti?* codices, quos cum Conr. de Allio et Rossbachio secutus sum. Vulgo scribunt *Qui tu isthaec, ianua, nosti?*

LXVIII. 29. *tepefaxit* Lachmannus. *tepefacit* codices.

39. *copia posta est* codices plerique, fortasse recte. *facta est* Datanus; *parta est* Schwabius.

46. Post hunc uersum tres, non ut plerique unum excidisse censeo.

93. *uetet* codices. *ueter* H. A. I. Munro. Sane *ueter* pro *uetus* antiquos dixisse testatur Priscianus III. 21, p. 97 ed. Keil; XII. 96, T. II. p. 481 ed. Keil. Fortasse Ennium in animo habuit Catullus Ann. 17 (Vahlen) *Cum ueter occubuit Priamus sub Marte Pelasgo.*

101. *simul* addiderunt Itali.

110. *Siccari* codices, quod retinui. *Siccare* Schraderus, quem cum Lachmanno plerique secuti sunt.

118. *Qui tuum domitum* codices. *Qui dominum domitum* ipse conieci. Hoc dicit. Amor Laudamiae barathro illo Arcadico altior fuit, utpote qui Protesilaum mariti dominique ius in eam habentem, amoris iugum ferre coegerit.

139. *flagrantem quottidiana* uel *cottidiana* codices: *continet iram* Santenius; *concoquit iram* Lachmannus; *contudit iram* cum Hertzbergio scripsi h. e. cōtudiĩrām.

Post 141 octodecim uersus perisse censeo, in queis aliam digressionem fecisse Catullum uerisimile est. cf. Haupt. Quaest. Catull. p. 41.

143. *deastra* codices, manifeste *a decstra* corruptum.

157. *nobis terram dedit aufert* codices. *nobis te transdedit Anser* Heysius. *nobis rem condidit* ipse conieci.

LXXII. 6. *Multo ita me nec* codices plerique; *multo " me " ita nec* Colbertinus, unde elicias *multo me ita me nec* in archetypo fuisse, quod ex *multo mei tamen es* mutatum est.

LXXIII. 4. *Prodest* Guyetus Froehlichius Buechelerus pro se quisque suppleuerunt.

Post c. LXXIV. 6. carmina puto hoc ordine secuta esse in archetypo, LXXVIII—LXXXVII, LXXV. Certe uix disiungi possunt LXXXVII et LXXV; bene autem post c. LXXIV ubi de patruis sermo est, sequitur LXXVIII qui et ipse est de patrui adulterio.

LXXV. 1. *Huc* uel *Vc est mens deducta* codices. *Nunc* Scaliger ex Cuiaciano codice; *diducta* Lachmannus.

LXXVI. 11. *atque instinctoque* uel *instinctuque* codices, quod in *atque istinc te ipse* (*teipe*) mutaui. cf. Ouid. Trist. v. 7, 65. *Sic animum tempusque traho, meque ipse reduco A contemplatu dimoueoque mali.* Simili errore *quodagrosi quoenice* pro *podagrosi poenice* (*phoenice*) habent exemplaria Nonii 181. 18, 245. 27.

18. *ipsam* codices. *ipsa in* Aldina I.

21. *Seu* codices. *Sei* ipse conieci.

LXXVII. 4. *Si* uel *Mi* codices. *Ei* Lachmannus, quem secutus sum, addita tamen litera H ex *Heripuisti*, quod habent in u. 5 codices Germanensis et Ambrosianus 38.

6. *pectus* codices. quod cum Vossio retinui. cf. Manil. II. 582, Mart. IX. 14, 2 *Esse putas fidae pectus amicitiae*, Stat. Silu. IV. 4, 101, *almae pectus amicitiae*. Sensus est: tune ut uenenum esses nostrae uitae, tu qui fidissime mecum amicus uixeris.

7—10. in codicibus post LXXVIII. 6 collocatos huc reuocauit Scaliger.

XCV. 9. *sodalis* add. Aldina I.

XCVI. 5. *dolorei'st* scripsi. Codices habent *dolor est* uel *dolore est*. *dolori'st* Hauptius.

XCVII. 3. *Nihilo mundius hoc nobisque immundius illud* codices plerique: unde scripsi *Nihilo mundius hoc nihiloque immundius illud* h. e. os nihilo mundior res est culo, culus nihilo inmundior res est ore.

5. Codices *Nam sine dentibus est hic dentis* (*dentis os* Riccardianus) *seseque dedales*, unde Rossbachius scripsit *Nam sine dentibus hic; dentis os sesquipedales.*

7. *defessus* codices, quod plerique in *defissus* mutarunt. Seruaui lectionem codicum; fatisco enim duas significa-

tiones habet (1) findi (2) languescere. Gloss. Balliolense. Fessus quasi fissus nec iam integer corporis salute.

XCIX. 11. *infestum misero* Bononiensis. cf. CXIV. 4. *infesto miserum* codices plerique, et editores omnes.

CI. 4. Post hunc uersum plene interpunxi. Certe sic locum intellexit scriptor Ciris 42—46 *Sed quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes Nunc primum teneros firmamus robore neruos, Haec tamen interea quae possumus, in quibus aeui Prima rudimenta et primos exegimus annos Accipe dona meo multum uigilata labore:* cf. Lucret. V. 82, 3.

8. *tristi munere* uel *munera* codices. Prius retinui; uulgo scribunt *tristis munera.*

CVI. 1. *ipse* codices plerique, h. e. 'suis oculis.' cf. Apuleii Metam. IV. 20.

CVII. 1. *quoi quid* Ribbeckius; *quicquid* uel *quicquam* codices.

3. *nobis quoque carius auro* codices. *Nobis* corruptum puto. Excidit epitheton, fortasse *Lido.* cf. Ouid. Pont. III. 8, 3 *Dignus es argento, fuluo quoque dignior auro;* Stat. Silu. II. 2, 121 *Viue Midae gazis et Lydo ditior auro,* Varr. Hecatomb. fr. 1.

7. Codices habent *aut magis me est* (alii *hac est*) *Optandus uita dicere quis poterit?* Scripsi *aut magis aeui est* ex Culicis u. 78 *Quis magis optato queat esse beatior aeuo,* siue *emest* confuso cum *meest* siue *aeuiest* cum *acmest* (*hac mest*). Aeui optandus potuit in carmine dici, qui soluta oratione aeui optandi dicendus erat. *Vitam dicere quis poterit?* h. e. quam sit beata.

CVIII. 4. *exerta* codices. Vulgo *execta.*

CX. 7. Codices *Fraudando efficit.* Scripti *effectis,* h. e. iis quae ex datis effecta sunt.

CXI. 4. *concipere* addidit Rossbachius.

Digitized by Google

CXII. 1. Codices *neque tecum multus homoque* uel *homo sed*. Scripsi *homo qui*, duplici sensu; (1) quamquam non multus homo est is qui tecum descendit, h. e. uir fortis est (2) quamquam nec multis notus est nec saepe in conspectum uenit is qui tecum descendit.

CXIII. 4. *Singulum* codices, quod uulgo in *Singula* correxerunt. *Singlum* scripsi. *Vnum singulum* bis coniunxit Varro apud Nonium 171.

7. *amicta* codices; *amictu* uulgo; *amictei* ipse scripsi, cf. *basiei* pro *basia* c. VII. 9.

Quaecumque in textu carminum cursiuis quas uocant literis sunt impressa, haec in codicibus non reperta, a correctore postea inlata sunt.

ERRATA.

XVI. 8. *sunt*. Lege *sint*.

9. *possint*. Lege *possunt*.

LXVIII. 10. *Simul* cursiuis literis scribendum erat.

LXXVI. σχῆμα κατ' ἀριθμὸν est 10 6 10, non 10 4 10.

ACADEMICIS . AMICIS

Digitized by Google

CATVLLI VERONENSIS LIBER.

I.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2233

A α Qvoi dono lepidum nouum libellum
Arido modo pumice expolitum?

B α Corneli, tibi: namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas,
β Iam tum cum ausus es unus Italorum
Omne aeuum tribus explicare cartis
Doctis, Iuppiter, et laboriosis.

A β Quare habe tibi quicquid hoc libelli,
Qualecunque; quod *o* patrona uirgo
Plus uno maneat perenne saeclo.

II.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 4433

A α Passer deliciae meae puellae
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Quoi primum digitum dare atpetenti
Et acris solet incitare morsus,
β Cum desiderio meo nitenti
Karum nescio quid libet iocari,

Et solaciolum sui doloris,
Credo, et cum grauis acquiescit ardor:

B α Tecum ludere sicut ipsa possem
Et tristis animi leuare curas!

. . . .

β Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum
Quod zonam soluit diu ligatam.

III.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 46 (33) 8 (2, 33)

A Lvgete O Veneres Cupidinesque
Et quantum est hominum uenustiorum.
Passer mortuus est meae puellae,
Passer deliciae meae puellae.

B α Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem.

β Nec sese a gremio illius mouebat,
Sed circumsiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque pipilabat.

Γ Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc unde negant redire quenquam.

Δ α At uobis male sit, malae tenebrae
Orci, quae omnia bella deuoratis.
Tam bellum mihi passerem abstulistis.

β Vae factum male! uae miselle passer,
Tua nunc opera meae puellae
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Digitized by Google

IV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 12 (543) 12 (543) + 3

A α PHASELVS ille quem uidetis hospites
Ait fuisse nauium celerrimus,
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse praeterire, siue palmulis
Opus foret uolare, siue linteo.

β Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus insulasue Cycladas,
Rhodumque nobilem horridamque Thraciam,
Propontida, trucemue Ponticum sinum,

γ Vbi iste, post phaselus, antea fuit
Comata silua; nam Cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma.

B α Amastri Pontica et Cytore buxifer,
Tibi haec fuisse et esse cognitissima
Ait phaselus: ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in aequore.

β Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse, laeua siue dextera
Vocaret aura, siue utrunque Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem.

γ Neque ulla uota litoralibus deis
Sibi esse facta, cum ueniret a marei
Nouissimo hunc ad usque limpidum lacum.

Sed haec prius fuere; nunc recondita
Senet quiete, seque dedicat tibi
Gemelle Castor et gemelle Castoris.

V.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 333 + 4

VIVAMVS mea Lesbia atque amemus,
Rumoresque senum seueriorum
Omnes unius aestimemus assis.

Soles occidere et redire possunt,
Nobis cum semel occidit breuis lux
Nox est perpetua una dormienda.

Da mi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
Deinde usque altera mille, deinde centum.

Dein cum milia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus.
Aut ne quis malus inuidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

VI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 (32) 7 5 (23)

A α FLAVI, delicias tuas Catullo,
Nei sint illepidae atque inelegantes,
Velles dicere nec tacere posses.

β Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.

B Nam te non uiduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat
Sertisque ac Syrio flagrans oliuo.
Puluinusque peraeque et hic et ille
Attritus, tremulique quassa lecti

Argutatio inambulatioque.
Nam nil stupra ualet, nihil tacere.

Γ β Cur? non tam latera ecfututa pandas,
Nei tu quid facias ineptiarum.

a Quare, quicquid habes boni malique,
Dic nobis. Volo te ac tuos amores
Ad caelum lepido uocare uersu.

VII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 222 222

QVAERIS, quot mihi basiationes
Tuae, Lesbia, sint satis superque.

Quam magnus numerus Libyssae harenae
Lasarpiciferis iacet Cyrenis,

Oraclum Iouis inter aestuosi
Et Batti ueteris sacrum sepulcrum;

Aut quam sidera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores;

Tam te basia multa basiare
Vesano satis et super Catullo est,

Quae nec pernumerare curiosi
Possint, nec mala fascinare lingua.

VIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 26 (33) 3 26 (33)

A a MISER Catulle, desinas ineptire,
Et quod uides perisse perditum ducas,

β Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum uentitabas quo puella ducebat,
Amata nobis quantum amabitur nulla.

γ Ibi illa multa tum iocosa fiebant
Quae tu uolebas, nec puella nolebat.
Fulsere uere candidi tibi soles.

Nunc iam illa non uult; tu quoque impote*ns noli*,
Nec quae fugit sectare, nec miser uiue,
Sed obstinata mente perfer, obdura.

B α Vale puella. Iam Catullus obdurat
Nec te requiret, nec rogabit inuitam.

β At tu dolebis cum rogaberis nulla.
Scelesta † ne te. Quae tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?

γ Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem basiabis? cui labella mordebis?

At tu, Catulle, destinatus obdura.

IX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 4 1 4 + 2

A α VERANI omnibus e meis amicis
Antistans mihi milibus trecentis,

β Venistine domum ad tuos Penates
Fratresque unanimos anumque matrem?

Venisti. O mihi nuntii beati!

B α Visam te incolumem audiamque Hiberum
Narrantem loca facta nationes,

β Vt mos est tuus, applicansque collum
Iocundum os oculosque sauiabor.

O quantum est hominum beatiorum
Quid me laetius est beatiusue?

X.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 4 + 9 (432) 10 (433) 11 (434)

VARVS me meus ad suos amores
Visum duxerat e foro otiosum,
Scortillum, ut mihi tum repente uisum est,
Nec sane illepidum neque inuenustum.

A α Huc ut uenimus, incidere nobis
Sermones uarii, in quibus, quid esset
Iam Bithynia, quomodo se haberet
Et quonam mihi profuisset aere.
β Respondi, id quod erat, nihil neque ipsis
Nec praetoribus esse nec cohorti,
Cur quisquam caput unctius referret,
γ Praesertim quibus esset irrumator
Praetor, non faceret pili cohortem.

B α 'At certe tamen,' inquiunt, 'quod illic
Natum dicitur esse, comparasti
Ad lecticam hominis.' Ego ut puellae
Vnum me facerem beatiorem,
β 'Non,' inquam, 'mihi tam fuit maligne
Vt prouintia quod mala incidisset,
Non possem octo homines parare rectos.
γ At mi nullus erat neque hic neque illic,
Fractum qui ueteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.'

Γ α Hic illa ut decuit cinaediorem,
'Quaeso,' inquit, 'mihi, mi Catulle, paulum
Istos commoda: nam uolo ad Sarapim
Deferri.' 'Mane,' inquii puellae,

β 'Istud quod modo dixeram me habere,
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est Gaius; is sibi parauit.

γ Verum utrum illius an mei quid ad me?
Vtor tam bene quam mihi pararim.
Sed tu insulsa male ac molesta uiuis,
Per quam non licet esse negligentem.'

XI.

Fvri et Aureli, comites Catulli,
Siue in extremos penetrabit Indos,
Litus ut longe resonante Eoa
Tunditur unda,
Siue in Hyrcanos Arabesque molles,
Seu Sacas sagittiferosque Parthos,
Siue quae septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur Alpes,
Caesaris uisens monimenta magni,
Gallicum Rhenum horribilem insulam ultimosque Britannos,
Omnia haec, quaecunque feret uoluntas
Caelitum, tentare simul parati,
Pauca nuntiate meae puellae
Non bona dicta.
Cum suis uiuat ualeatque moechis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans uere, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit uelut prati
Ultimi flos, praetereunte posquam
Tactus aratro est.

XII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 54, 44

A α MARRVCINE Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco atque uino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte.
Quamuis sordida res et inuenusta est.

β Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit: est enim leporum
Disertus puer ac facetiarum.

B α Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta aut mihi linteum remitte.
Quod me non mouet aestimatione,
Verum est mnemosinum mei sodalis.

β Nam sudaria Saetaba ex Hibere
Miserunt mihi muneri Fabullus
Et Veranius: haec amem necesse est
Et Veraniolum meum et Fabullum.

XIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 (23) 5 (32) 4 (22)

A α CENABIS bene, mi Fabulle, apud me
Paucis si tibi dii fauent diebus,

β Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella,
Et uino et sale et omnibus cachinnis.

B β Haec si inquam attuleris, uenuste noster,
Cenabis bene; nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.

α Sed contra accipies meros amores,
Seu quid suauius elegantiusue est.

Γ α Nam unguentum dabo quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque.
β Quod tu cum olfacies deos rogabis
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

XIV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 11 (344) 1 11 (443)

A α Nei te plus oculis meis amarem
Iocundissime Calue, munere isto
Odissem te odio Vatiniano.

β Nam quid feci ego quidue sum locutus
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti
Qui tantum tibi misit impiorum.

γ Quod si ut suspicor hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male sed bene ac beate
Quod non dispereunt tui labores.

Dii magni horribilem et sacrum libellum!

B γ Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret,
Saturnalibus, optimo dierum.
Non non hoc tibi, salse, sic abibit.

β Nam si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia, Caesios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam uenena,
Ac te his suppliciis remunerabor.

Digitized by Google

a Vos hinc interea ualete abite
Illuc unde malum pedem attulistis,
Saecli incommoda, pessimi poetae.

XIV[b].

Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis manusque uestras
Non horrebitis admouere nobis,
. . . .

XV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 (23) 3 5 (23) 33

Commendo tibi me ac meos amores,
Aureli. Veniam peto pudentem,
Vt si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres et integellum,
Conserues puerum mihi pudice.

Non dico a populo: nihil ueremur
Istos qui in platea modo hoc modo illuc
In re praetereunt sua occupati.

Verum a te metuo tuoque pene
Infesto pueris bonis malisque.
Quem tu qua lubet, ut lubet, moueto
Quantumuis, ubi erit foris paratum;
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.

Quod si te mala mens furorque uecors
In tantam impulerit, sceleste, culpam,
Vt nostrum insidiis caput lacessas;

A tum te miserum malique fati,
Quem attractis pedibus, patente porta,
Percurrent raphanique mugilesque.

Digitized by Google

XVI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 4343

A *a* PAEDICABO ego uos et irrumabo,
Aureli pathice et cinaede Furi;
Qui me ex uersiculis meis putastis
Quod sunt molliculi parum pudicum.

B *a* Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum, uersiculos nihil necesse est;
Qui tum denique habent salem ac leporem
Si sunt molliculi ac parum pudici;

B β Et quod pruriat incitare possint
Non dico pueris, sed his pilosis
Qui duros nequeunt mouere lumbos.

A β Vos quei milia multa basiorum
Legistis, male me marem putatis?
Paedicabo ego uos et irrumabo.

XVII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 13 (742) 13 (742)

A *a′* O COLONIA, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed uereris inepta
Crura ponticuli acsuleis stantis in rediuiuis,
Ne supinus eat cauaque in palude recumbat;

a″ Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel Salisubsali sacra suscipiantur,

a‴ Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.

β′ Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,

β″ Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Liuidissima maximeque est profunda uorago.

Digitized by Google

γ Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli, tremula patris dormientis in ulna.

B α′ Quoi cum sit uiridissimo nupta flore puella,
Et puella tenellulo delicatior haedo,
Asseruanda nigerrimis diligentius uuis;
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,

α″ Nec se subleuat ex sua parte, sed uelut alnus,
In fossa Liguri iacet supernata securi,

α‴ Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam.

β′ Talis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
Ipse qui sit utrum sit an non sit id quoque nescit.

β″ Nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare ueternum;

γ Et supinum animum in graui derelinquere coeno
Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

XXI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 6 (33) 2, 32

A α Avreli, pater essuritionum
Non harum modo, sed quot aut fuerunt
Aut sunt, aut aliis erunt in annis;

β Paedicare cupis meos amores.
Nec clam: nam simul es, iocaris una,
Haerens ad latus omnia experiris.

Γ α Frustra: nam insidias mihi instruentem
Tangam te prior irrumatione.

B Atque id si faceres satur, tacerem:
Nunc ipsum id doleo, quod essurire
Mellitus puer et sitire discet.

Γ β Quare desine dum licet pudico,
Ne finem facias, sed irrumatus.

XXII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 35, 36 + 4

A *a* SVFFENVS iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est uenustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit uersus.

β Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto
Relata: cartae regiae, nouei libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana
Derecta plumbo et pumice omnia aequata.

B *a* Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
Rursus uidetur; tantum abhorret ac mutat.

β Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
Aut si quid hac re tristius uidebatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem unquam
Aeque est beatus ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.

Nimirum idem omnes fallimur; neque est quisquam
Quem non in aliqua re uidere Suffenum
Possis. Suus cuique attributus est error;
Sed non uidemus manticae quod in tergo est.

XXIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 65, 66 + 4

A *a* FVREI, cui neque seruus est neque arca
Nec cimex neque araneus neque ignis,
Verum est et pater et nouerca, quorum
Dentes uel silicem comesse possunt,

Est pulchre tibi cum tuo parente
Et cum coniuge lignea parentis.

β Nec mirum: bene nam ualetis omnes
Pulchre concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graues ruinas,
Non facta impia, non dolos ueneni,
Non casus alios periculorum.

B a Atqui corpora sicciora cornu
Aut siquid magis aridum est habetis
Sole et frigore et essuritione.
Quare non tibi sit bene ac beate?
A te sudor abest, abest saliua
Mucusque et mala pituita nasi.

β Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno.
Atque id durius est faba et lapillis,
Quod tu si manibus teras fricesque,
Non unquam digitum inquinare posses.

Haec tu commoda tam beata, Furi,
Noli spernere, nec putare parui.
Et sestertia quae soles precari
Centum desine; nam satis beatu's.

XXIV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 33, 22

A a O QVI flosculus es Iuuentiorum,
Non horum modo, sed quot aut fuerunt
Aut sunt aut aliis erunt in annis;

β Mallem diuitias Midae dedisses
Isti, quoi neque seruus est neque arca,
Quam sic te sineres ab illo amari.

Digitized by Google

B α Qui? non est homo bellus? inquies. Est.
Sed bello huic neque seruus est neque arca.
β Hoc tu quam lubet abiice eleuaque;
Nec seruum tamen ille habet neque arcam.

XXV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 (32) 3 5 (32)

A α CINAEDE Thalle, mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, uel imula oricilla,
Vel pene languido senis, situque araneoso;
β Idemque Thalle turbida rapacior procella
Cum diua muta gauias ostendit oscitantes:

Remitte pallium mihi meum quod inuolasti
Sudariumque Saetabum, catagraphosque Thynos,
Inepte, quae palam soles habere, tanquam auita.

B α Quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
Ne laneum latusculum manusque mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
β Et insolenter aestues, uelut minuta magno
Deprensa nauis in mari, uesaniente uento.

XXVI.

FVRI, uillula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Fauoni
Nec saeui Boreae aut Apheliotae,
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O uentum horribilem atque pestilentem!

XXVII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 22, 3

MINISTER uetuli puer Falerni,
  Inger mi calices amariores;
Vt lex Postumiae iubet magistrae
  Ebriosa acina ebriosioris.

At uos quo lubet hinc abite lymphae
Vini pernicies, et ad seueros
Migrate. Hic merus est Thyonianus.

XXVIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 (32) 5 (32) 5 (32)

A α PISONIS comites, cohors inanis,
  Aptis sarcinulis et expeditis,
  Verani optime, tuque, mi Fabulle,
β Quid rerum geritis? satisne cum isto
Vappa frigoraque et famem tulistis?

B α Ecquidnam in tabulis patet lucelli
  Expensum? ut mihi, qui, meum secutus
  Praetorem, refero datum lucello.
β O Memmi, bene me ac diu supinum
Tota ista trabe lentus irrumasti.

Γ α Sed quantum uideo pari fuistis
  Casu: nam nihilo minore uerpa
  Farti estis. Pete nobiles amicos.
β At uobis mala multa dii deaeque
Dent, obprobria Romulei Remique.

Google

XXIX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 10 (55) 10 (55) + 4

A *a* QVIS hoc potest uidere, quis potest pati,
Nisi impudicus et uorax et aleo,
Mamurram habere quod Comata Gallia
Habebat uncti et ultima Britannia?
Cinaede Romule haec uidebis et feres?

β Et ille nunc superbus et superfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbus aut Adoneus?
Cinaede Romule haec uidebis et feres?
Es impudicus et uorax et aleo.

B *a* Eone nomine, imperator unice,
Fuisti in ultima occidentis insula,
Vt ista uostra diffututa mentula
Ducenties comesset aut trecenties?
Quid est alit sinistra liberalitas?

β Parum expatrauit an parum elluatus est?
Paterna prima lancinata sunt bona;
Secunda praeda Pontica, inde tertia
Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.
Neque una Gallia aut timent Britanniae.

Quid hunc malum fouetis? aut quid hic potest
Nisi uncta deuorare patrimonia?
Eone nomine (urbis o pudet meae)
Socer generque, perdidistis omnia?

XXX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2 222 222

ALFENE immemor atque unanimis false sodalibus
Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?

Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
. . . .
. . . .
Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
Quae tu negligis ac me miserum deseris in malis.
Eheu quid faciant, dice, homines cuiue habeant fidem?
Certe tute iubebas animam tradere, inique, *me*
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos irrita ferre ac nebulas aereas sinis.
Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 43, 43

PAENE insularum, Sirmio, insularumque
  Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
  Marique uasto fert uterque Neptumnus;
Quam te libenter quamque laetus inuiso,

Vix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos
  Liquisse campos et uidere te in tuto.
  O quid solutis est beatius curis?

Cum mens onus reponit, ac peregrino
  Labore fessi uenimus larem ad nostrum,
  Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est quod unum est pro laboribus tantis.

Salue o uenusta Sirmio atque hero gaude;
  Gaudete uosque o Lydiae lacus undae;
  Ridete quicquid est domi cachinnorum.

Digitized by Google

XXXII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 353

AMABO, mea dulcis Ipsithilla,
Meae deliciae, mei lepores,
Iube ad te ueniam meridiatum.

Et si iusseris, illud adiuuato,
Ne quis liminis obseret tabellam,
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneas paresque nobis
Nouem continuas fututiones.

Verum si quid ages statim iubeto.
Nam pransus iaceo et satur supinus
Pertundo tunicamque palliumque.

XXXIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 4, 4

O FVRVM optime balneariorum
Vibenni pater et cinaede fili,
(Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius est uoraciore)

Cur non exilium malasque in oras
Itis? quandoquidem patris rapinae
Notae sunt populo, et natis pilosas
Fili, non potes asse uenditare.

XXXIV.

DIANAE sumus in fide
Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
Puellaeque canamus.

O Latonia, maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater prope Deliam
  Deposiuit oliuam,
Montium domina ut fores
Siluarumque uirentium
Saltuumque reconditorum
  Amniumque sonantum.
Tu Lucina dolentibus
Iuno dicta puerperis,
Tu potens triuia et notho es
  Dicta lumine Luna.
Tu cursu, dea, menstruo
Metiens iter annuum,
Rustica agricolae bonis
  Tecta frugibus exples.
Sis quocunque tibi placet
Sancta nomine, Romulique
Antique ut solita es bona
  Sospites ope gentem.

XXXV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 6 (42) 6 (42) 6 (33)

A *a* POETAE tenero, meo sodali,
  Velim Caecilio, papyre, dicas
  Veronam ueniat, Noui relinquens
Comi moenia Lariumque litus.

β Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui meique.

B *a* Quare si sapiet uiam uorabit,
  Quamuis candida milies puella
  Euntem reuocet, manusque collo
Ambas iniiciens roget morari.

β Quae nunc, si mihi uera nuntiantur,
Illum deperit impotente amore.

Γ α Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellae
Ignes interiorem edunt medullam.
β Ignosco tibi, Sapphica puella
Musa doctior; est enim uenuste
Magna Caecilio inchoata mater.

XXXVI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2332, 2323

A α′ Annales Volusi, cacata carta,
Votum soluite pro mea puella.
β′ Nam sanctae Veneri Cupidinique
Vouit, si sibi restitutus essem
Desissemque truces uibrare iambos,
β″ Electissima pessimi poetae
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus ustulanda lignis.
α″ Et hoc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis.

B α′ Nunc o caeruleo creato ponto
Quae sanctum Idalium Vriosque apertos,
α″ Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
Quaeque Durrachium Adriae tabernam;
β′ Acceptum face redditumque uotum
Si non illepidum neque inuenustum est.
β″ At uos interea uenite in ignem,
Pleni ruris et inficetiarum
Annales Volusi, cacata carta.

XXXVII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2332, 3322

A α′ Salax taberna uosque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila,
β′ Solis putatis esse mentulas uobis,
Solis licere, quicquid est puellarum,
Confutuere et putare ceteros hircos?
β″ An, continenter quod sedetis insulsi
Centum an ducenti, non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare sessores?
α″ Atqui putate: namque totius uobis
Frontem tabernae scorpionibus scribam.

B β′ Puella nam mi, quae meo sinu fugit,
Amata tantum quantum amabitur nulla,
Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
β″ Consedit istic. Hanc boni beatique
Omnes amatis, et quidem, quod indignum est,
Omnes pusilli et semitarii moechi;
α′ Tu praeter omnes une de capillatis,
Cuniculosae Celtiberiae fili,
α″ Egnati, opaca quem bonum facit barba
Et dens Hibera defricatus urina.

XXXVIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 323

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
Malest, me hercule! et laboriose,
Et magis magis in dies et horas.

Digitized by Google

Quem tu, quod minimum facillimumque est,
  Qua solatus es allocutione?

Irascor tibi. Sic meos amores?
  Paulum quid lubet allocutionis,
  Maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 332 332 32

A α′ Egnativs, quod candidos habet dentes,
  Renidet usque quaque: sei ad rei uentum est
  Subsellium, cum orator excitat fletum,

α″ Renidet ille: si ad pii rogum fili
  Lugetur, orba cum flet unicum mater,
  Renidet ille: quicquid est, ubicunque est,

β Quodcunque agit, renidet: hunc habet morbum,
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.

B α′ Quare monendum *te* est mihi, bone Egnati.
  Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs,
  Aut parcus Umber aut obesus Etruscus,

α″ Aut Lanuinus ater atque dentatus,
  Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
  Aut qui lubet, qui puriter lauit dentes,

β Tamen renidere usque quaque te nollem:
  Nam risu inepto res ineptior nulla est.

Γ α Nunc celtiber *es*: Celtiberia in terra,
  Quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
  Dentem atque russam defricare gingiuam,

β Vt quo iste uester expolitior dens est,
  Hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 44

QVAENAM te mala mens, miselle Rauide,
  Agit praecipitem in meos iambos?
Quis deus tibi non bene aduocatus
  Vecordem parat excitare rixam?

An ut peruenias in ora uulgi?
  Quid uis? qua lubet esse notus optas?
Eris, quandoquidem meos amores
  Cum longa uoluisti amare poena.

XLI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 44

AMEANA puella defututa
  Tota milia me decem poposcit,
  Ista turpiculo puella naso,
  Decoctoris amica Formiani.

Propinqui, quibus est puella curae,
  Amicos medicosque conuocate:
  Non est sana puella, nec rogare
  Qualis sit solet aes imaginosum.

XLII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2442, 2424

A α' ADESTE, hendecasyllabi, quot estis
  Omnes undique, quotquot estis omnes.
β' Iocum me putat esse moecha turpis,
  Et negat mihi nostra redditurum
  Pugillaria, si pati potestis.
Persequamur eam, et reflagitemus.

Digitized by Google

β′ Quae sit, quaeritis. Illa, quam uidetis
Turpe incedere, mimice ac moleste
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circumsistite eam, et reflagitate,
a″ 'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha, codicillos.'

B a′ Non assis facis? O lutum, lupanar,
Aut si perditius potest quid esse.
β′ Sed non est tamen hoc satis putandum.
Quod si non aliud potest, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore.
Conclamate iterum altiore uoce
a″ 'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha, codicillos,'
β″ Sed nil proficimus, nihil mouetur.
Mutanda est ratio modusque uobis,
Siquid proficere amplius potestis,
'Pudica et proba, redde codicillos.'

XLIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 131, 21

Salve, nec minimo puella naso,
Nec bello pede nec nigris ocellis,
Nec longis digitis nec ore sicco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani.
Ten prouincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O saeclum insapiens et infacetum!

XLIV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 45354

A α O FVNDE noster seu Sabine seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
Quouis Sabinum pignore esse contendunt)

β Sed seu Sabine siue uerius Tiburs,
Fui libenter in tua suburbana
Villa, malamque pectore expui tussim,
Non inmerenti quam mihi meus uenter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.

Nam, Sestianus dum uolo esse conuiua,
Orationem in Antium petitorem
Plenam ueneni et pestilentiae legi.

B β Hic me grauido frigida et frequens tussis
Quassauit usque dum in tuum sinum fugi,
Et me recuraui otioque et urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum.

α Nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sesti recepso, quin grauedinem et tussim
Non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
Qui tunc uocat me, cum malum librum legi.

XLV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 9 (72) 9 (72) 8 (242)

A α ACMEN Septimios suos amores
Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
Ni te perdite amo atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos

Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Lybia Indiaque tosta
Caesio ueniam obuius leoni.'

β Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
Dextram sternuit approbationem.

B α At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore sauiata,
'Sic,' inquit 'mea uita Septimille,
Huic uni domino usque seruiamus,
Vt multo mihi maior acriorque
Ignis mollibus ardet in medullis.'

β Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
Dextram sternuit approbationem.

Γ α′ Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur.

β′ Vnam Septumius misellus Acmen
Mauult quam Syrias Britanniasque:

β″ Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias libidinisque.

α″ Quis ullos homines beatiores
Vidit, quis Venerem auspicatiorem?

XLVI.

σχῆμα κατ᾽ ἀριθμὸν 353

Iam uer egelidos refert tepores,
Iam caeli furor aequinoctialis
Iocundis Zephyri silescit aureis.

Digitized by Google

Linquantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae:
Ad claras Asiae uolemus urbes.
Iam mens praetrepidans auet uagari,
Iam laeti studio pedes uigescunt.

O dulces comitum ualete coetus,
Longe quos simul a domo profectos
Diuersae uariae uiae reportant.

XLVII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 223

Porci et Socration, duae sinistrae
Pisonis, scabies famesque mundi,
Vos Veranniolo meo et Fabullo
Verpus praeposuit Priapus ille?
Vos conuiuia lauta sumptuose
De die facitis? mei sodales
Quaerunt in triuio uocationes?

XLVIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 33

Mellitos oculos tuos, Iuuenti,
Siquis me sinat usque basiare,
Vsque ad milia basiem trecenta,
Nec mi unquam uidear satur futurus,
Non si densior aridis aristis
Sit nostrae seges osculationis.

XLIX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 322

DISERTISSIME Romuli nepotum,
Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

L.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 33, 43, 44 (678)

A α HESTERNO, Lucini, die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis,
Vt conuenerat esse delicatos.
β Scribens uersiculos uterque nostrum
Ludebat numero modo hoc modo illoc,
Reddens mutua per iocum atque uinum.

B α Atque illinc abii tuo lepore
Incensus, Lucini, facetieisque,
Vt nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
β Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens uidere lucem,
Vt tecum loquerer, simulque ut essem.

Γ α At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc, iocunde, tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.

Digitized by Google

β Nunc audax caue sis, precesque nostras,
Oramus, caue despuas, ocelle,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est uehemens dea: laedere hanc caueto.

LI.

Ille mi par esse deo uidetur,
Ille, si fas est, superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat et audit
Dulce ridentem, misero quod omnis
Eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi
. . . .
Lingua sed torpet, tenuis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tintinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Otium, Catulle, tibi molestum est:
Otio exultas nimiumque gestis.
Otium et reges prius et beatas
Perdidit urbes.

LII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 121

Qvid est, Catulle? quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet,
Per consulatum perierat Vatinius:
Quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 122

RISI nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Caluos explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Dii magni, salaputium disertum!'

LIV.

OTHONIS caput oppido est pusillum,
†Et Heri rustice, semilauta crura,
Subtile et leue peditum Libonis.
. . . .
. . . .
At non effugies meos iambos
. . . .
. . . .
. . . .
Si non omnia displicere uellem
Tibi et sufficio seni recocto
. . . .
Irascere iterum meis iambis
Inmerentibus, unice imperator.

LV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 14 (6 + 2 4 + 2) 10 (262) 8

A α' ORAMVS, si forte non molestum est,
Demostres ubi sint tuae tenebrae.
Te campo quaesiuimus minore
Te in circo, te in omnibus libellis.
Te in templo summi Iouis sacrato,
In Magni simul ambulatione

β′ Femellas omnes, amice, prendi,
Quas uultu uidi tamen serenas.
α″ Auellent, sic ipse flagitabam,
Camerium mihi pessimae puellae?
Quaedam inquit, nudum reduc*ta pectus*,
'En hic in roseis latet papillis.'
β″ Sed te iam ferre Herculei labos est;
Tanto te in fastu negas, amice.

B α′ Non custos si fingar ille Cretum,
Non si Pegaseo ferar uolatu,
β Non Ladas ego pinnipesue Perseus,
Non Rhesi niueae citaeque bigae;
Adde huc plumipedas uolatilesque,
Ventorumque simul require cursum,
Quos iunctos, Cameri, mihi dicares;
Defessus tamen omnibus medullis,
α″ Et multis langoribus peresus,
Essem te mihi, amice, quaeritando.

Γ Dic nobis ubi sis futurus, ede
Audacter, committe, crede lucei.
Nunc te lacteolae tenent puellae?
Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proicies amoris omnes.
Verbosa gaudet Venus loquella.
Vel, si uis, licet obseres palatum,
Dum nostri sis particeps amoris.

LVI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 223

O REM ridiculam, Cato, et iocosam,
Dignamque auribus et tuo cachinno.

Digitized by Google

Ride, quicquid amas, Cato, Catullum:
Res est ridicula et nimis iocosa.

Deprendi modo pupulum puellae
Trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
Protelo rigida mea cecidi.

LVII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 23 23

PVLCHRE conuenit improbis cinaedis,
Mamurrae pathicoque Caesarique.

Nec mirum: maculae pares utrisqne,
Vrbana altera et illa Formiana,
Impressae resident nec eluentur:

Morbosi pariter, gemelli utrique,
Vno in lectulo, erudituli ambo,

Non hic quam ille magis uorax adulter,
Riuales sociei puellularum.
Pulchre conuenit improbis cinaedis.

LVIII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 32

CAELI, Lesbia nostra, Lesbia illa,
Illa Lesbia, quam Catullus unam
Plus quam se atque suos amauit omnes,

Nunc in quadruuiis et angiportis
Glubit magnanimos Remi nepotes.

LIX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 32

BONONIENSIS Rufa Rufulum fellat,
Vxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
Vidistis ipso rapere de rogo cenam,
Cum deuolutum ex igne prosequens panem
Ab semiraso tunderetur ustore.

LX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 32

NVM te leaena montibus Libystinis
Aut Scylla latrans infima inguinum parte
Tam mente dura procreauit ac tetra,
Vt supplicis uocem in nouissimo casu
Contemptam haberes, a nimis fero corde?

LXI.

1—45 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 3222

A α′ COLLIS o Heliconiei
Cultor, Vraniae genus,
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem, o Hymenaee Hymen,
Hymen o Hymenaee;
Cinge tempora floribus
Suaue olentis amaraci,
Flammeum cape laetus, huc
Huc ueni, niueo gerens
Luteum pede soccum.

Excitusque hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate taedam.

β Namque Iunia Mallio,
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubet alite uirgo,

Floridis uelut enitens
Myrtus Asia ramulis
Quos Amadryades deae
Ludicrum sibi rosido
Nutriunt humore.

α″ Quare age, huc aditum ferens,
Perge linquere Thespiae
Rupis Aonios specus,
Nympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe.

Ac domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens
Vt tenax edera huc et huc
Arborem implicat errans.

γ Vosque item simul integrae
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum
Dicite, O Hymenaee Hymen,
Hymen O Hymenaee.

Vt lubentius, audiens
Se citarier ad suum

Munus, huc aditum ferat
Dux bonae Veneris, boni
Coniugator amoris.

Μεσῳδός.

46—75 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 123

α Quis deus magis ancsiis
Est petendus amantibus?
Quem colent homines magis
Caelitum, O Hymenaee Hymen,
Hymen O Hymenaee?

β Te suis tremulus parens
Inuocat, tibi uirgines
Zonula soluunt sinus.
Te timens cupida nouos
Captat aure maritus.

Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam
Dedis a gremio suae
Matris, O Hymenaee Hymen,
Hymen O Hymenaee.

γ Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere, at potest
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit?

Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier; at potest
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit?

Digitized by Google

Quae tuis careat sacris
  Non queat dare praesides
  Terra finibus: at queat
Te uolente. Quis huic deo
  Compararier ausit?

76—120 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2232

B α Claustra pandite ianuae.
  Virgo adest. Viden ut faces
  Splendidas quatiunt comas?
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
  Tardet ingenuus pudor.
Quem tamen magis audiens,
  Flet quod ire necesse est.

α″ Flere desine. Non tibi A-
  Runculeia periculum est,
  Ne qua femina pulchrior
Clarum ab Oceano diem
  Viderit uenientem.

Talis in uario solet
  Diuitis domini hortulo
  Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies.
  Prodeas noua nupta.

β Prodeas noua nupta, si
  Iam uidetur, et audias
  Nostra uerba. Viden? faces
Aureas quatiunt comas:
  Prodeas noua nupta

Non tuus leuis in mala
  Deditus uir adultera,
  Probra turpia persequens,
A tuis teneris uolet
  Secubare papillis.

Lenta qui uelut adsitas
  Vitis implicat arbores,
  Implicabitur in tuum
Complexum. Sed abit dies.
  Prodeas noua nupta.

γ O cubile, quod omnibus
  . . . .
  . . . .
. . . .
  Candido pede lecti,

Quae tuo ueniunt hero,
  Quanta gaudia, quae uaga
  Nocte, quae medio die
Gaudeat. Sed abit dies.
  Prodeas noua nupta.

121—165 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 24 (22) 3

Γ *a* Tollite, O pueri, faces.
  Flammeum uideo uenire.
  Ite concinite in modum
'Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.'

Ne diu taceat procax
  Fascennina locutio.
  Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
  Concubinus amorem.

Digitized by Google

β Da nuces pueris, iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus. Lubet
Iam seruire Talassio.
Concubine, nuces da.

Sordebant tibi uillicae,
Concubine, hodie atque heri.
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser ah miser
Concubine, nuces da.

β'' Diceris male te a tuis
Vnguentate glabris marite
Abstinere, sed abstine.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Scimus haec tibi quae licent
Sola cognita, sed marito
Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

γ Nupta, tu quoque quae tuus
Vir petet caue ne neges,
Ni petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

En tibi domus ut potens
Et beata uiri tui.
Quae tibi sine seruiat
(Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee)

Vsque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas

Digitized by Google

Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Μεσῳδός.

166—195 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 123

a Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

β Aspice unus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
Flamma, sed penite magis.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

γ . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Mitte brachiolum teres,
Praetextate, puellulae.
Iam cubile adeant uiri.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Vos bonae senibus uiris
Cognitae bene feminae,
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

196—240 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 3231

Δ *a* Iam licet uenias, marite.
Vxor in thalamo tibi est,
Ore floridulo nitens
Alba parthenice uelut
Luteumue papauer.

At, marite, ita me iuuent
Caelites, nihilo minus
Pulcher es, neque te Venus
Negligit. Sed abit dies.
Perge ne remorare.

Non diu remoratus es.
Iam uenis. Bona te Venus
Iuuerit, quoniam palam
Quae cupis capis et bonum
Non abscondis amorem.

β Ille pulueris Africei
Siderumque micantium
Subducat numerum prius,
Qui uostri numerare uolt
Multa milia ludei.

Ludite ut lubet et breui
Liberos date. Non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
Semper ingenerari.

β′ Torquatus uolo paruulus
Matris e gremio suae
Porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem
Semihiante labello.

Sit suo similis patri
Mallio et facile inscieis
Noscitetur ab omnibus,
Et pudicitiam suae
Matris indicet ore.

Talis illius a bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopeo.

γ Claudite ostia uirgines.
Lusimus satis. At bonei
Coniuges, bene uiuite et
Munere assidue ualentem
Exercete iuuentam.

LXII.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 55 9 66 88 10 10 9

IVVENES.

α′ VESPER adest, iuuenes, consurgite: Vesper Olympo
Expectata diu uix tandem lumīna tollit.
Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas,
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenaeus.

Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

Digitized by Google

VIRGINES.

α'' Cernitis, innuptae, iuuenes? consurgite contra;
Nimirum Oetaeos ostendit noctifer ignes.
Sic certest; uiden ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quod uisere par est.

Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

IVVENES.

β' Non facilis nobis, aequalis, palma parata est,
Adspicite, innuptae secum ut meditata requaerunt.
Non frustra meditantur, habent memorabile quod sit,
Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.

Nos alio mentes, alio diuisimus aures,
Iure igitur uincemur, amat uictoria curam.
Quare nunc animos saltem conmittite uestros,
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.

Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee.

VIRGINES.

A' Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis?
Qui natam possis conplexu auellere matris,
Conplexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti castam donare puellam.
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?

Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

IVVENES.

A'' Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?
Qui desponsa tua firmes conubia flamma,
Quae pepigere uiri, pepigerunt ante parentes.
Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a diuis felici optatius hora?

Hymen O Hymenaee, Hymen ades O Hymenaee!

Digitized by Google

VIRGINES.

B′ Hesperus e nobis, aequalis, abstulit unam.
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

IVVENES.

B″ . . . .
. . . .
Namque tuo aduentu uigilat custodia semper,
Nocte latent fures, quos idem saepe revertens,
Hespere, mutato comprendis nomine eosdem.
At libet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

VIRGINES.

Γ′ Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contusus aratro,
Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber;
Multi illum pueri, multae optauere puellae:
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullae optauere puellae:
Sic uirgo, dum intacta manet, dum cara suis est;
Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

IVVENES.

Γ′ Vt uidua in nudo uitis quae nascitur aruo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uuam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuuenci:
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolae, multi accoluere iuuenci:
Sic uirgo dum intacta manet, dum inculta senescit;
Cum par conubium maturo tempore adepta est,
Cara viro magis et minus est inuisa parenti.

β′ Et tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
. . . .

Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
Tertia pars patrist, pars est data tertia matri,
Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

LXIII.

Super alta vectus Attis celeri rate maria,
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
Adiitque opaca silvis redimita loca deae,
Stimulatus ibi furenti rabie, vagus animis,
Deuoluit ile acuto sibi pondere silicis.
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine uiro,
Etiam recente terrae sola sanguine maculans,
Niueis citata cepit manibus leue typanum,
Typanum, tubam Cybelles, tua, mater, initia,

Quatiensque terga taurei teneris cava digitis,
Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.

α Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
Simul ite, Dindymenae dominae uaga pecora,
Aliena quae petentes uelut exules loca,
Sectam meam executae duce me mihi comites,
Rapidum salum tulistis truculentaque pelagi,
Et corpus euirastis Veneris nimio odio;

Hilarate aere citatis erroribus animum.
Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
Phrygiam ad domum Cybelles, Phrygia ad nemora deae,

β Vbi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
Vbi capita Maenades ui iaciunt ederigerae,
Vbi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
Vbi sueuit illa diuae uolitare uaga cohors,
Quo nos decet citatis celerare tripudiis.'

Simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
Furibunda simul anhelans uaga uadit animam agens
Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi:
Rapidae ducem sequuntur Gallae properipedem.
Itaque, ut domum Cybelles tetigere lassulae,
Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
Piger his labante langore oculos sopor operit:
Abit in quiete molli rabidus furor animi.
Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
Lustrauit aethera album, sola dura, mare ferum,

Digitized by Google

Pepulitque noctis umbras uegetis sonipedibus,
Ibi Somnus excitum Attin fugiens citus abiit:
Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
Ita de quiete molli rapida sine rabie
Simul ipse pectore Attis sua facta recoluit,
Liquidaque mente uidit sine queis ubique foret,
Animo aestuante rusum reditum ad uada tetulit.
Ibi maria uasta uisens lacrimantibus oculis,
Patriam allocuta maestast ita uoce miseriter.

Α α 'Patria o mei creatrix, patria o mea genetrix,
Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
β Vt aput niuem et ferarum gelida stabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula,
Vbinam aut quibus locis te positam, patria, reor?

Β α Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breve tempus animus est.
β Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?
γ Miser ah miser, querendum est etiam atque etiam, anime.

Γ α Quod enim genus figuraest, ego non quod obierim?
Ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,
Ego gymnasei fui flos, ego eram decus olei:
β Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.

Δ α Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
Ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
β Ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam?
Ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?

Digitized by Google

γ Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'
Roseis ut huic labellis sonitus *citus* abiit,
Geminas deorum ad aures noua nuntia referens,
Ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus
Laeuumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.

α 'Agedum' inquit 'age ferox *i*, face ut hunc furor *agitet*,
Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.

β Age caede terga cauda, tua uerbera patere,
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.'

Ait haec minax Cybelle religatque iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
Vadit, fremit, refringit uirgulta pede uago.
At ubi humida albicantis loca litoris adiit,
Tenerumque uidit Attin prope marmora pelagi,
Facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:
Ibi semper omne uitae spatium famula fuit.
Dea, magna dea, Cybelle, dea, domina Dindymei,
Procul a mea tuus sit furor omnis, hera, domo:
Alios age incitatos, alios age rabidos.

LXIV.

1—49 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 11 10 9 7 543

PELIACO quondam prognatae uertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
Cum lecti iuuenes, Argiuae robora pubis,
Auratam optantes Colchis auertere pellem
Ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
Caerula uerrentes abiegnis aequora palmis.
Diua quibus retinens in summis urbibus arces

Ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexae texta carinae.
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.

Quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor,
Tortaque remigio spumis incanduit unda,
Emersere feri candenti e gurgite uultus
Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
Illa, atque *haud* alia, uiderunt luce marinas
Mortales oculis nudato corpore Nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.

O nimis optato saeclorum tempore nati
Heroes, saluete, deum genus! o bona mater!
Vos ego saepe meo uos carmine conpellabo.
Teque adeo eximie taedis felicibus aucte
Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
Ipse suos diuum genitor concessit amores.
Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem?

Quae simul optato finitae tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
Dona ferunt prae se, declarant gaudia uultu.
Deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe,
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsaliam coeunt, Pharsalia tecta frequentant.

Rura colit nemo, mollescunt colla iuuencis,
Non humilis curuis purgatur uinea rastris,
Non glebam prono conuellit uomere taurus,

Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida desertis rubigo infertur aratris.

Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro atque argento.
Candet ebur soliis, collucent pocula mensae,
Tota domus gaudet regali splendida gaza.

Puluinar uero diuae geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.

50—131 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 10 88 10 8 11 11 88

Haec uestis priscis hominum uariata figuris
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Namque fluentisono prospectans litore Diae,
Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Necdum etiam sese quae uisit uisere credit,
Vt pote fallaci quae tum primum excita somno
Desertam in sola miseram se cernat harena.
Inmemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
Irrita uentosae linquens promissa procellae.

Quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
Saxea ut effigies bacchantis, prospicit, eheu,
Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
Non flauo retinens subtilem uertice mitram,
Non contecta leui uelatum pectus amictu,
Non tereti strophio lactentis uincta papillas,
Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.

Set neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
Illa uicem curans toto ex te pectore, Theseu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.

Ah misera, assiduis quam luctibus externauit
Spinosas Erycina serens in pectore curas,
Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
Egressus curuis e litoribus Piraei
Attigit iniusti regis Gortynia tecta.

Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneae poenas exoluere caedis
Electos iuuenes simul et decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
Quis angusta malis cum moenia uexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proicere optauit potius quam talia Cretam
Funera Cecropiae nec funera portarentur,
Atque ita naue leui nitens ac lenibus auris
Magnanimum ad Minoa uenit sedesque superbas.

Hunc simul ac cupido conspexit lumine uirgo
Regia, quam suauis expirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat,
Quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
Auraue distinctos educit uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
Funditus atque imis exarsit tota medullis

Heu misere exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus, in flauo saepe hospite suspirantem!
Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
Cum saeuum cupiens contra contendere monstrum
Aut mortem oppeteret Theseus aut praemia laudis.

Non ingrata tamen frustra munuscula diuis
Promittens tacito succendit uota labello.

Nam uelut in summo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit (illa procul radicitus exturbata
Prona cadit, lateque et cominus obuia frangens),
Sic domito saeuum prostrauit corpore Theseus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis.
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui uestigia filo,
Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.

Sed quid ego a primo digressus carmine plura
Commemorem, ut linquens genitoris filia uultum,
Vt consanguineae complexum, ut denique matris,
Quae misera in gnata deperdita lamentata est,
Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem,
Aut ut uecta ratis spumosa ad litora Diae,
Aut ut eam *dulci* deuinctam lumina somno
Liquerit immemori discedens pectore coniunx?

Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
Clarisonas imo fudisse e pectore uoces,
Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet aestus,
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudatae tollentem tegmina surae,
Atque haec extremis maestam dixisse querelis,
Frigidulos udo singultus ore cientem.

132—201 σχῆμα κατ' ἀριθμόν 11 11 1717 + 14

A *a* 'Siccine me patriis auectam, perfide, ab aris,
Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?

Siccine discedens neglecto numine diuum,
Inmemor ah deuota domum periuria portas?

β Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
Inmite ut nostri uellet miserescere pectus?

γ At non haec quondam nobis promissa dedisti
Voce: mihi non haec miserae sperare iubebas,
Sed connubia laeta, sed optatos hymenaeos,
Quae cuncta aerei discerpunt irrita uenti.

Β α Tum iam nulla uiro iuranti femina credat,
Nulla uiri speret sermones esse fideles;
Quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.

β Certe ego te in medio uersantem turbine leti
Eripui, et potius germanum amittere creui,
Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.

γ Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
Praeda, neque iniacta tumulabor mortua terra.

Γ α Quaenam te genuit sola sub rupe leaena,
Quod mare conceptum spumantibus expuit undis,
Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae uasta Carybdis,
Talia qui reddis pro dulci praemia uita?

β Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Saeua quod horrebas prisci praecepta parentis,
At tamen in uestras potuisti ducere sedes,
Quae tibi iocundo famularer serua labore,
Candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
Purpureaue tuum consternens ueste cubile.

Digitized by Google

γ Sed quid ego ignaris nequicquam conquerar auris,
Externata malo, quae nullis sensibus auctae
Nec missas audire queunt nec reddere uoces?
Ille autem prope iam mediis uersatur in undis,
Nec quisquam apparet uacua mortalis in alga.
Sic nimis insultans extremo tempore saeua
Fors etiam nostris inuidit questibus auris.

Δ γ Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
Indomito nec dira ferens stipendia tauro,
Perfidus in Creta religasset nauita funem,
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Consilia, in nostris requiesset sedibus hospes!

β Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idomeneosne petam montes? a gurgite lato
Discernens ponti truculentum diuidit aequor.
An patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui
Respersum iuuenem fraterna caede secuta?
Coniugis an fido consoler memet amore?
Quine fugit lentos incuruans gurgite remos?

α Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.

Ἐπῳδός.

α Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
Quam iustam a diuis exposcam prodita multcam,
Caelestumque fidem postrema comprecer hora.

β Quare facta uirum multantes uindice poena,
Eumenides, quibus anguino redimita capillo
Frons expirantis praeportat pectoris iras,

Digitized by Google

γ Huc huc aduentate, meas audite querelas,
Quas ego, uae miserae, extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.

δ Quae quoniam uerae nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente, deae, funestet seque suosque.'

202—264 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 13 10 3 10 13 + 14

Has postquam maesto profudit pectore uoces,
Supplicium saeuis exposceus anxia factis,
Annuit inuicto caelestum numine rector,
Quo motu tellus atque horrida contremuere
Aequora concussitque micantia sidera mundus.
Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quae mandata prius constanti mente tenebat,
Dulcia nec maesto sustollens signa parenti
Sospitem Erechtheum se ostendit uisere portum.
Namque ferunt olim, classi cum moenia diuae
Linquentem gnatum uentis concrederet Aegeus,
Talia conplexum iuueni mandata dedisse.

A α 'Gnate mihi longa iocundior unice uita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,

β Quandoquidem fortuna mea ac tua feruida uirtus
Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
Lumina sunt gnati cara saturata figura,

γ Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,

δ Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitiem terra atque infuso puluere foedans,

Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
Carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.

B α Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
Quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,

γ Tum uero facito ut memori tibi condita corde
Haec uigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas;

β Vt simul ac nostros inuisent lumina collis,
Funestam antennae deponant undique uestem,
Candidaque intorti sustollant uela rudentes,

δ Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'

Haec mandata prius constanti mente tenentem
Thesea ceu pulsae uentorum flamine nubes,
Aereum niuei montis liquere cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea ueli,
Praecipitem sese scopulorum e uertice iecit,
Amissum credens immiti Thesea fato.
Sic funesta domus ingressus tecta paterna
Morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
Quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
Multiplices animo uoluebat saucia curas.

At parte ex alia florens uolitabat Iacchus
Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
Euohe bacchantes, euohe capita inflectentes.

Digitized by Google

Harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars e diuulso iactabant membra iuuenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,
Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
Orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
Plangebant aliae proceris tympana palmis,
Aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
Multis raucisonos efflabant cornua bombos
Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.

265—322 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 13 16 13 16

Talibus amplifice uestis decorata figuris
Puluinar complexa suo uelabat amictu.
Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
Expleta est, sanctis coepit decedere diuis.
Hic, qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
Aurora exoriente uagi sub limina Solis,
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt, leuiter resonant plangore cachinni,
Post uento crescente magis magis increbescunt,
Purpureaque procul nantes ab luce refulgent;
Sic tum uestibuli linquentes regia tecta
At se quisque uago passim pede discedebant.

Quorum post abitum princeps e vertice Pelei
Aduenit Chiron portans siluestria dona:
Nam quodcunque ferunt campi, quos Thessala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fecunda Fauoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quo permulsa domus iocundo risit odore.
Confestim Penios adest, uiridantia Tempe,
Tempe, quae siluae cingunt super impendentes,

Magnessum linquens Doris celebranda choreis,
Non uacuos: namque ille tulit radicitus altas
Fagos ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nutanti platano lentaque sorore
Flammati Phaethontis et aerea cupressu.
Haec circum sedes late contexta locauit,
Vestibulum ut molli uelatum fronde uireret.

Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
Extenuata gerens ueteris uestigia poenae,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
Inde pater diuum sancta cum coniuge natisque
Aduenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
Vnigenamque simul cultricem montibus Idri:
Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
Nec Thetidis taedas uoluit celebrare iugalis.
Qui posquam niueis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructae sunt dape mensae,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.

His corpus tremulum complectens undique uestis
Candida purpurea talos incinxerat ora,
At roseo niueae residebant uertice uittae,
Aeternumque manus carpebant rite laborem.
Laeua colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leuiter deducens fila supinis
Formabat digitis, tum prono in pollice torquens
Libratum tereti uersabat turbine fusum,
Atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
Quae prius in leui fuerant extantia filo:
Ante pedes autem candentis mollia lanae
Vellera uirgati custodibant calathisci.

Haec tum clarisona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.

323—381 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 5 6 4 5 × 5 4 6 10

α' O decus eximium magnis uirtutibus augens,
Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
Veridicum oraclum: sed uos, quae fata sequuntur,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

β' Adueniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniunx,
Quae tibi flexanimo mentis perfundat amorem,
Languidulosque paret tecum coniungere somnos,
Leuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

γ' Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit foedere amantes,
Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ' Nascetur uobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui persaepe uago uictor certamine cursus
Flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ'' Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine *campi*.
Troicaque obsidens longinquo moenia bello,
Periuri Pelopis uastabit tertius heres.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ''' Illius egregias uirtutes claraque facta
Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,

Cum incuruo canos soluent a uertice crines,
Putridaque infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

' " Namque uelut densas praecerpens cultor aristas
Sole sub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infesto prosternens corpora ferro
. . . .
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

"" Testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
Cuius iter caesis angustans corporum aceruis
Alta tepefaciet permixta flumina caede.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

γ" Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum
Excipiet niueos perculsae uirginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

ʒ" Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniae Neptunia soluere uincla,
Alta Polyxenia madefient caede sepulcra,
Quae, uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
Proiciet truncum summisso poplite corpus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

ι" Quare agite optatos animi coniungite amores.
Accipiat coniunx felici foedere diuam,
Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

"' Non illam nutrix orienti luce reuisens
Hesterno collum poterit circumdare filo,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

a'''' Anxia nec mater discordis maesta puellae
Secubitu caros mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

382—408 *σχῆμα κατ' ἀριθμὸν* 2 3 10 10 2

Talia praefantes quondam felicia Pelei
Carmina diuino cecinerunt pectore Parcae.
Praesentes namque ante domos inuisere castas
Heroum, et sese mortali ostendere coetu,
Caelicolae nondum spreta pietate solebant.

Saepe pater diuum templo in fulgente reuisens,
Annua cum festis uenissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procumbere tauros.
Saepe uagus Liber Parnasi uertice summo
Thyadas effusis euantis crinibus egit,
Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent laeti diuum fumantibus aris.
Saepe in letifero belli certamine Mauors
Aut rapidi Tritonis hera aut Ramnusia uirgo
Armatas hominum est praesens hortata cateruas.

Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parentes,
Optauit genitor primaeui funera nati,
Liber ut innuptae poteretur flore nouercae,
Ignaro mater substernens se impia nato
Impia non uerita est diuos scelerare parentes,
Omnia fanda nefanda malo permixta furore
Iustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec talis dignantur uisere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

Digitized by Google

LXV.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 8 (44) 6, 46

ETSI me assiduo confectum cura dolore
Seuocat a doctis, Ortale, uirginibus,
Nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:

Namque mei nuper Lethaeo in gurgite fratris
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis.

Alloquar, audiero nunquam tua loquentem,
Nunquam ego te, uita frater amabilior,
Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
Semper maesta tua carmina morte tegam,
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, absumpti fata gemens Itylei.

Sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto
Haec expressa tibi carmina Battiadae,
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxisse meo forte putes animo.

Vt missum sponsi furtiuo munere malum
Procurrit casto uirginis e gremio,
Quod miserae oblitae molli sub ueste locatum,
Dum aduentu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono praeceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

Digitized by Google

LXVI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 14 12 12 12 14 14 + 16

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
Vt cedant certis sidera temporibus,
Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aereo,
Idem me ille Conon caelesti numine uidit
E Beroniceo uertice caesariem
Fulgentem clare, quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est,
Qua rex tempestate nouo auctus hymenaeo
Vastatum finis iuerat Assyrios,
Dulcia nocturnae portans uestigia rixae,
Quam de uirgineis gesserat exuuiis.

Estne nouis nuptis odio Venus? anne parentum
Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me diui, uera gemunt, iuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo praelia torua uiro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile discidium?
Cum penitus maestas exedit cura medullas!
Vt tibi tunc toto pectore sollicitae
Sensibus ereptis mens excidit! at *te* ego certe
Cognoram a parua uirgine magnanimam.

Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta's
Coniugium, quod non fortior ausit alis?

Sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta es!
  Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
Quis te mutauit tantus deus? an quod amantes
  Non longe a caro corpore abesse uolunt?
Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge diuis
  Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset. Is haut in tempore longo
  Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis caelesti reddita coetu
  Pristina uota nouo munere dissoluo.

Inuita, o regina, tuo dė uertice cessi,
  Invita: adiuro teque tuumque caput,
Digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:
  Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque euersus mons est, quem maximum in oris
  Progenies Thiae clara superuehitur,
Cum Medi peperere nouum mare, cumque iuuentus
  Per medium classi barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
  Iuppiter, ut Chalybum omne genus pereat,
Et qui principio sub terra quaerere uenas
  Institit ac ferri stringere duritiem!

Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
  Lugebant, cum se Memnonis Aethiopis
Unigena impellens nutantibus aera pennis
  Obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
Isque per aetherias me tollens abuolat umbras
  Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
  Graia Canopieis incola litoribus.
Hic iuueni Ismario ne solum in limine caeli
  Ex Ariadneis aurea temporibus
Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus

Deuotae flaui uerticis exuuiae,
Vuidulum a fluctu cedentem ad templa deum me
Sidus in antiquis diua nouum posuit:

Virginis et saeui contingens namque leonis
Lumina, Callisto iuxta Lycaoniam,
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
Qui uix sero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
Lux autem canae Tethyi restituit,
(Pace tua fari hic liceat, Ramnusia uirgo,
Namque ego non ullo uera timore tegam,
Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
Condita quin ueri pectoris euoluam):
Non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
Afore me a dominae uertice discrucior,
Quicum ego, dum uirgo quondam fuit, omnibus expers
Vnguentis, una millia multa bibi.

Nunc uos, optato quas iunxit lumine taeda,
Non post unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta ueste papillas,
Quin iucunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx, casto petitis quae iura cubili.
Sed quae se impuro dedit adulterio,
Illius a mala dona leuis bibat irrita puluis:
Namque ego ab indignis praemia nulla peto,
Sed magis, o nuptae, semper concordia uostras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu uero, regina, tuens cum sidera diuam
Placabis festis luminibus Venerem,
Sanguinis expertem non iusseris esse tuam me,
Sed potius largis affice muneribus.
Sidera corruerent utinam, coma regia fiam,
Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion!

LXVII.

CATVLLVS.

O dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
  Salue, teque bona Iuppiter auctet ope,
Ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
  Olim, cum sedes ipse senex tenuit,
Quamque ferunt rursus nato seruisse maligne,
  Postquam es porrecto tacta marita sene.
Dic agedum nobis, quare mutata feraris
  In dominum ueterem deseruisse fidem.

IANVA.

Non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
  Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea,
Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
  Verum 'st os populi 'ianua,' Quinte, 'facit,'
Qui, quacunque aliquid reperitur non bene factum,
  Ad me omnes clamant: ianua, culpa tua est.

CATVLLVS.

Non istuc satis est uno te dicere uerbo,
  Sed facere ut quiuis sentiat et uideat.

IANVA.

Qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.
  Nos uolumus: nobis dicere ne dubita.

CATVLLVS.

Primum igitur, uirgo quod fertur tradita nobis,
  Falsum est. Non illam uir prior attigerit,
Languidior tenera cui pendens sicula beta
  Nunquam se mediam sustulit ad tunicam:
Sed pater illius gnati uiolasse cubile
  Dicitur et miseram conscelerasse domum,

Siue quod impia mens caeco flagrabat amore,
Seu quod iners sterili semine natus erat,
Vt quaerendum unde unde foret neruosius illud,
Quod posset zonam soluere uirgineam.

CATVLLVS.

Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.

IANVA.

Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
Brixia Chinea supposita specula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mella,
Brixia Veronae mater amata meae,
Sed de Postumio et Corneli narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.
Dixerit hic aliquis: quid? tu isthaec, ianua, nosti?
Cui nunquam domini limine abesse licet,
Nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
Tantum operire soles aut aperire domum?
Saepe illam audiui furtiua uoce loquentem
Solam cum ancillis haec sua flagitia,
Nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
Speret nec linguam esse nec auriculam.
Praeterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra supercilia.
Longus homo est, magnas quoi lites intulit olim
Falsum mendaci uentre puerperium.

LXVIII.

1—40 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 14 12 14

QVOD mihi fortuna casuque oppressus acerbo
Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,

Naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
Subleuem et a mortis limine restituam,
Quem neque sancta Venus molli requiescere somno
Desertum in lecto caelibe perpetitur,
Nec ueterum dulci scriptorum carmine Musae
Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
Ne amplius a misero dona beata petas.

Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum aetas florida uer ageret,
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
Quae dulcem curis miscet amaritiem:
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit. O misero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quae tuus in uita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Haec studia atque omnis delicias animi.

Quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
Esse, quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefacsit membra cubili,
Id, Malli, non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romae uiuimus: illa domus,
Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:

Digitized by Google

Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
Id facere aut animo non satis ingenuo,
Quod tibi non utriusque petenti copia facta est:
Vltro ego deferrem, copia siqua foret.

41—180 σχῆμα κατ' ἀριθμὸν

12 12 10 14 4 + 10 + 4 14 12 10 14 12 + 12

Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
Iuuerit aut quantis iuuerit officiis:
Nec fugiens saeclis obliuiscentibus aetas
Illius hoc caeca nocte tegat studium:
Sed dicam uobis, uos porro dicite multis
Millibus et facite haec carta loquatur anus
. . . .
. . . .
. . . .
Notescatque magis mortuus atque magis,
Nec tenuem texens sublimis aranea telam
In deserto Alli nomine opus faciat.

Nam, mihi quam dederit duplex Amathusia curam,
Scitis, et in quo me corruerit genere.
Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
Maesta neque assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent tristique imbre madere genae.
Qualis in aerei perlucens uertice montis
Riuus muscoso prosilit e lapide,
Qui cum de prona praeceps est ualle uolutus,
Per medium densi transit iter populi,
Dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
Cum grauis exustos aestus hiulcat agros:
Hic, uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda uenit

Digitized by Google

Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata,
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clausum lato patefecit limite campum,
Isque domum nobis isque dedit dominam,
Ad quam communes exerceremus amores.
Quo mea se molli candida diva pede
Intulit et trito fulgentem in limine plantam
Innixa arguta constituit solea.

Conjugis ut quondam flagrans aduenit amore
Protesilaeam Laudamia domum
Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
Hostia caelestis pacificasset heros.
Nil mihi tam ualde placeat, Ramnusia virgo,
Quod temere inuitis suscipiatur heris.
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
Docta est amisso Laudamia uiro,
Coniugis ante coacta noui dimittere collum,
Quam ueniens una atque altera rursus hiems
Noctibus in longis auidum saturasset amorem,
Posset ut abrupto uiuere coniugio,
Quod scibant Parcae non longo tempore abisse,
Si miles muros isset ad Iliacos:

Nam tum Helenae raptu primores Argiuorum
Coeperat ad sese Troia ciere uiros,
Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
Troia uirum et uirtutum omnium acerba cinis,

Quae ueter id nostro letum miserabile fratri
Attulit. Hei misero frater adempte mihi,
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quae tuus in uita dulcis alebat amor.

Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
  Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
  Detinet extremo terra aliena solo.

Ad quam tum properans fertur simul undique pubes
  Graeca penetralis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gauisus libera moecha
  Otia pacato degeret in thalamo.

Quo tibi tum casu, pulcherrima Laudamia,
  Ereptum est uita dulcius atque anima
Coniugium: tanto te absorbens uertice amoris
  Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
  Siccari emulsa pingue palude solum,
Quod quondam caesis montis fodisse medullis
  Audit falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
  Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut caeli tereretur ianua diuis,
  Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
  Qui dominum domitum ferre iugum docuit.

Nam neque tam carum confecto aetate parenti
  Vna caput seri nata nepotis alit,
Qui, cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
  Nomen testatas intulit in tabulas,
Impia derisi gentilis gaudia tollens,
  Suscitat a cano uolturium capiti:
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
  Compar, quae multo dicitur improbius
Oscula mordenti semper decerpere rostro;
  Quanquam praecipue multiuola est mulier.

Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
  Vt semel es flauo conciliata uiro.

Aut nihil aut paulo cui tum concedere digna,
  Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
  Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
  Rara uerecundae furta feremus herae,
Ne nimium simus stultorum more molesti.
  Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
Coniugis in culpa flagrantem contudit iram,
  Noscens omniuoli plurima furta Iouis.

At, quia nec diuis homines componier aequum est,
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  . . . .
. . . .
  Ingratum tremuli tolle parentis onus.

Nec tamen illa mihi decstra deducta paterna
Flagrantem Assyrio uenit odore domum,
Sed furtiua dedit mira munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est, si nobis is datur unus,
Quem lapide illa diem candidiore notat.

Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis, Alli, redditur officiis,
Ne uestrum scabra tangat rubigine nomen
Haec atque illa dies atque alia atque alia.
Huc addent diui quam plurima, quae Themis olim
Antiquis solita est munera ferre piis.
Sitis felices et tu simul et tua uita,
Et domus ipsa in qua lusimus et domina,
Et qui principio nobis rem condidit Anser,
A quo sunt primo omnia nata bona.
Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

LXIX.

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
Rufe, uelit tenerum supposuisse femur,
Non si illam rarae labefactes munere uestis
Aut perluciduli deliciis lapidis.

Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes: neque mirum: nam mala ualde est
Bestia, nec quicum bella puella cubet.

Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine cur fugiunt.

LXX.

NVLLI se dicit mulier mea nubere malle
  Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
  In uento et rapida scribere oportet aqua.

LXXI.

SI quoi, Virro, bono sacer alarum obstitit hircus,
  Aut si quem merito tarda podagra secat,
Aemulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
  Mirifice est a te nactus utrumque malum.
Nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos:
  Illam affligit odore, ipse perit podagra.

LXXII.

DICEBAS quondam solum te nosse Catullum,
  Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te non tantum ut uulgus amicam,
  Sed pater ut gnatos diligit et generos.

Nunc te cognoui: quare etsi impensius uror,
  Multo mei tamen es uilior et leuior.
Qui potis est? inquis. Quod amantem iniuria talis
  Cogit amare magis, sed bene uelle minus.

LXXIII.

DESINE de quoquam quicquam bene uelle mereri,
  Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne
  Prodest, imo etiam taedet obestque magis;
Vt mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget,
  Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXIV.

GELLIVS audierat patruum obiurgare solere,
Siquis delicias diceret aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdepsuit ipsam
Vxorem et patruum reddidit Harpocratem.
Quod uoluit fecit: nam, quamuis inrumet ipsum
Nunc patruum, uerbum non faciet patruus.

LXXVIII.

GALLVS habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
Alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.
Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum,
Qui patruus patrui monstret adulterium.

LXXIX.

LESBIVS est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
Si tria natorum suauia reppererit.

LXXX.

QVID dicam, Gelli, quare rosea ista labella
Hibęrna fiant candidiora niue,
Mane domo cum exis et cum te octaua quiete
E molli longo suscitat hora die?

Nescio quid certe est: an uere fama susurrat
Grandia te medii tenta uorare uiri?
Sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
Ilia, et emulso labra notata sero.

LXXXI.

NEMONE in tanto potuit populo esse, Iuuenti,
  Bellus homo, quem tu diligere inciperes,
Praeterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
  Hospes inaurata pallidior statua,
Qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis
  Audes, et nescis quod facinus facias.

LXXXII.

QVINTI, si tibi uis oculos debere Catullum
  Aut aliud si quid carius est oculis,
Eripere ei noli, multo quod carius illi
  Est oculis seu quid carius est oculis.

LXXXIII.

LESBIA mi praesente uiro mala plurima dicit:
  Haec illi fatuo maxima laetitia est.
Mule, nihil sentis: si nostri oblita taceret,
  Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
Non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
  Irata est: hoc est, uritur et loquitur.

LXXXIV.

CHOMMODA dicebat, si quando commoda uellet
  Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
  Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo, sic mater, sic Liber auunculus eius,
  Sic maternus auus dixerat atque auia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
  Audibant eadem haec leniter et leuiter,
Nec sibi postilla metuebant talia uerba,
  Cum subito affertur nuntius horribilis,

Google

Ionios fluctus, posquam illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV.

Odi et amo: quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI.

Qvintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est: haec ego sic singula confiteor.
Totum illud formosa nego: nam nulla uenustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est,
Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

LXXXVII, et LXXV.

Nvlla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
Nulla fides nullo fnit unquam foedere tanta,
Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
Nunc est mens diducta tua, mea Lesbia, culpa,
Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 10 (6 4) 4 10 (64)

Siqva recordanti benefacta priora uoluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
Diuum ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa aetate, Catulle,
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.

Nam quaecunque homines bene cuiquam aut dicere possunt
Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt,
Omnia quae ingratae perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies?

Quin tu animo offirmas atque istinc te ipse reducis?
Et deis inuitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.
Difficile est, uerum hoc qua lubet efficias:
Vna salus haec est, hoc est tibi peruincendum,
Hoc facias, siue id non pote siue pote.

O dii, si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
Extremam iam ipsa in morte tulistis opem,
Me miserum aspicite et, si uitam puriter egi,
Eripite hanc pestem perniciemque mihi,
Sei mihi surrepens imos ut torpor in artus
Expulit ex omni pectore laetitias.

Non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
Aut, quod non potis est, esse pudica uelit:
Ipse ualere opto et tetrum hunc deponere morbum.
O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

LXXVII.

RVFE mihi frustra ac nequicquam credite amico
(Frustra? immo magno cum pretio atque malo),
Siccine subrepsti mei, atque intestina perurens
Hei misero eripuisti omnia nostra bona?
Eripuisti, heu heu nostrae crudele uenenum
Vitae, heu heu nostrae pectus amicitiae.
Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
Sauia conminxit spurca saliua tua.
Verum id non impune feres: nam te omnia saecla
Noscent, et qui sis fama loquetur anus.

LXXXVIII.

Qvid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
Prurit et abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecquid scis quantum suscipiat sceleris?
Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys
Nec genitor Nympharum abluit Oceanus:
Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
Non si demisso se ipse uoret capite.

LXXXIX.

Gellivs est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
Tamque ualens uiuat tamque uenusta soror
Tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
Cognatis, quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
Quantumuis quare sit macer inuenies.

XC.

Nascatvr Magus ex Gelli matrisque nefando
Coniugio et discat Persicum aruspicium:
Nam magus ex matre et gnato gignatur oportet,
Si uera est Persarum impia relligio,
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

XCI.

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro, hoc perdito amore fore,
Quod te cognossem bene constantemue putarem
Aut posse a turpi mentem inhibere probro;
Sed neque quod matrem nec germanam esse uidebam
Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.

Et quamuis tecum multo coniungerer usu,
Non satis id causae credideram esse tibi.

Tu satis id duxti: tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris.

XCII.

LESBIA mi dicit semper male nec tacet unquam
De me: Lesbia me dispeream nisi amat.
Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
Assidue, uerum dispeream nisi amo.

XCIII.

NIL nimium studeo, Caesar, tibi uelle placere,
Nec scire utrum sis albus an ater homo.

XCIV.

MENTVLA moechatur. Moechatur mentula certe.
Hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

XCV.

ZMYRNA mei Cinnae nonam post denique messem
Quam coepta est nonamque edita post hiemem,
Millia cum interea quingenta Hortensius uno

. . . .

Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas,
Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

Parua mei mihi sint cordi monumenta *sodalis*,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Digitized by Google

XCVI.

Si quicquam mutis gratum acceptumue sepulcris
Accidere a nostro, Calue, dolore potest,
Quo desiderio ueteres renouamus amores
Atque olim missas flemus amicitias,
Certe non tanto mors immatura dolorei'st
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

XCVII.

Non (ita me dii ament) quicquam referre putaui,
Vtrum os an culum olfacerem Aemilio.
Nihilo mundius hoc, nihiloque inmundius illud,
Verum etiam culus mundior et melior:

Nam sine dentibus hic: dentis os sesquipedalis,
Gingiuas uero ploxemi habet ueteris,
Praeterea rictum qualem defessus in aestu
Meientis mulae cunnus habere solet.

Hic futuit multas et se facit esse uenustum,
Et non pistrino traditur atque asino?
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

XCVIII.

In te, si in quenquam, dici pote, putide Victi,
Id quod uerbosis dicitur et fatuis.
Ista cum lingua, si usus ueniat tibi, possis
Culos et crepidas lingere carpatinas.
Si nos omnino uis omnes perdere, Victi,
Hiscas: omnino quod cupis efficies.

XCIX.

σχῆμα κατ' ἀριθμὸν 2 444 2

SVRRIPVI tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
Suauiolum dulci dulcius ambrosia.

Verum id non impune tuli: namque amplius horam
Suffixum in summa me memini esse cruce,
Dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis
Tantillum uestrae demere saeuitiae.

Nam simul id factum est, multis diluta labella
Guttis abstersti omnibus articulis,
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam conmictae spurca saliua lupae.

Praeterea infestum misero me tradere amori
Non cessasti omnique excruciare modo,
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Suauiolum tristi tristius helleboro.

Quam quoniam poenam misero proponis amori,
Nunquam iam posthac basia surripiam.

C.

CAELIVS Aufilenum et Quintius Aufilenam
Flos Veronensum depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille sororem. Hoc est, quod dicitur, illud
Fraternum uere dulce sodalitium.

Cui faueam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis
Perfecta exigitur unica amicitia,
Cum uesana meas torreret flamma medullas.
Sis felix, Caeli, sis in amore potens.

Digitized by Google

CI.

Mvltas per gentes et multa per aequora uectus
Aduenio has miseras, frater, ad inferias,
Vt te postremo donarem munere mortis
Et mutam nequicquam alloquerer cinerem.

Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
Heu miser indigne frater adempte mihi,
Nunc tamen interea haec prisco quae more parentum
Tradita sunt tristi munere ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum, frater, aue atque uale.

CII.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse inuenies illorum iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

CIII.

Avt sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
Deinde esto quamuis saeuus et indomitus:
Aut, si te numi delectant, desine quaeso
Leno esse atque idem saeuus et indomitus.

CIV.

Credis me potuisse meae maledicere uitae,
Ambobus mihi quae carior est oculis?
Non potui, nec, si possem, tam perdite amarem:
Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CV.

MENTVLA conatur Pipleium scandere montem:
Musae forcilleis praecipitem eiiciunt.

CVI.

CVM puero bello praeconem qui uidet ipse,
Quid credat, nisi se uendere discupere?

CVII.

SI quoi quid cupido optantique optigit unquam
Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum, Lido quoque carius auro,
Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
Restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te
Nobis. o lucem candidiore nota!
Quis me uno uiuit felicior, aut magis aeui est
Optandus? uitam dicere quis poterit?

CVIII.

SI Comini populi arbitrio tua cana senectus
Spurcata inpuris moribus intereat,
Non equidem dubito quin primum inimica bonorum
Lingua exerta auido sit data uulturio,
Effossos oculos uoret atro gutture coruus,
Intestina canes, cetera membra lupi.

CIX.

IVCVNDVM, mea uita, mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
Dii magni, facite ut uere promittere possit,
Atque id sincere dicat et ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere uita
Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

CX.

AVFILENA, bonae semper laudantur amicae:
Accipiunt pretium, quae facere instituunt.
Tu, quod promisti, mihi quod mentita inimica es,
Quod nec das nec fers, saepe facis facinus.
Aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae,
Aufilena, fuit: sed data corripere
Fraudando effectis, plus quam meretricis auarae,
Quae sese toto corpore prostituit.

CXI.

AVFILENA, uiro contentam uiuere solo,
Nuptarum laus ex laudibus eximiis:
Sed cuiuis quamuis potius succumbere par est,
Quam matrem fratres *concipere* ex patruo.

CXII.

MVLTVS homo es Naso, neque tecum multus homo qui
Descendit: Naso, multus es et pathicus.

CXIII.

CONSVLE Pompeio primum duo, Cinna, solebant
Meciliam: facto consule nunc iterum
Manserunt duo, sed creuerunt millia in unum
Singlum. Fecundum semen adulterio.

CXIV.

FIRMANVS saltu non falso Mentula diues
Fertur, qui tot res in se habet egregias,
Aucupium omne genus, piscis, prata, arua ferasque.
Nequicquam: fructus sumptibus exuperat.
Quare concedo sit diues, dum omnia desint.
Saltum laudemus, dum modo ipse egeat.

CXV.

MENTVLA habet instar triginta iugera prati,
  Quatraginta arui: cetera sunt maria.
Cur non diuitiis Croesum superare potis sit,
  Vno qui in saltu totmoda possideat,
Prata, arua, ingentes siluas saltusque paludesque
  Vsque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?
Omnia magna haec sunt, tamen ipse est maximus ultro,
  Non homo, sed uero mentula magna minax.

CXVI.

SAEPE tibi studioso animo uenante requirens
  Carmina uti possem mittere Battiadae,
Qui te lenirem nobis, neu conarere
  Telis infestum mittere in usque caput,
Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
  Gelli, nec nostras hic ualuisse preces.
Contra nos tela ista tua euitamus amictei:
  At fixus nostris tu dabi' supplicium.

FRAGMENTA.

I.

At non effugies meos iambos.

Commentator Horat. Cruq. carm. I, 16, 24. *cf.* LIV.

II.

Hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.
Qua domus tua Lampsaci est quaque . . . Priape.
Nam te praecipue in suis urbibus colit ora
Hellespontia ceteris ostriosior oris.

Terentianus Maurus u. 2754. *Atilius Fortun. p.* 2675 *seqq.* 2697. *Marius Victorinus p.* 2567. 2598 *seqq. Censorinus fr. de metr. p.* 2727.

III.

de meo ligurrire libido est.

Catullus Priapo (Priapeo): *Nonius* 134.

IV.

Animula miserula properiter abit.

Nonius 517. *Sereno ascribit Diomedes p.* 513.

V.

Lucida qua splende*n*t carchesia mali.

Nonius 546. *Cinnae ascribunt Isidorus Orig.* XIX. 2, *Scholiastes Lucani* v. 418 *quorum ille scribit* Lucida confulgent alti carchesia mali; *hic* Lucida cum fulgent summi carchesia mali.

Digitized by Google

FRAGMENTA.

VI.

Seruius ad Vergil. Aen. 5, 591. Falleret indeprensus et irremeabilis error. Est autem uersus Catulli. *cf.* LXIV. 115.

VII.

Cann*u*biae . . . carbasus . . . ros umbrosa c . . an . .

Carbasus et masculino et feminino genere dictus est. *Catullus*: *Interpr. Vergil. Veron. ad Aen.* 8, 34.

VIII.

Quo te carmine dicam, Rhaetica? Hanc uuam Cato praecipue laudat in libris quos scripsit ad filium: contra Catullus eam uituperat et dicit nulli rei aptam esse, miraturque cur eam laudauerit Cato. *Seruius ad georg.* 2, 95.

IX.

Hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos proxumeque Vergili incantamentorum amatoria imitatio. *Plinius hist. nat.* 28, 19.

X.

Dicimus a tertia esse coniugatione imperatiuum, ut cauo, cauis. Hinc etiam Catullus cáuere dixit. *Seruius ad Aen.* 4, 409.

XI.

Notandum sane etiam de iride arcum genere masculino dicere Vergilium: Catullus et alii genere feminino ponunt, referentes ad originem, sicut haec Attis et haec Gallus legimus. *Seruius ad Aen.* 5, 610.

XII.

Catullus hoc turben dicit ut hoc carmen. *Seruius ad Aen.* 7, 378. *cf.* LXIV. 107.

MAG 821, 131